

დეზინფორმაციის წინააღმდეგ ბრძოლის სტრატეგია

საქართველოს პრემიერ-მინისტრის, ირაკლი ღარიბაშვილის ხელმძღვანელობით 11 დეკემბერს მთავრობის სხდომა გაიმართა. მინისტრთა კაბინეტის წევრებმა დღის წესრიგით გათვალისწინებული 13 საკითხი განიხილეს.

საქართველოს მთავრობის ინფორმაციით, სხდომაზე დამტკიცდა განკარგულების პროექტი – საქართველოს მთავრობის საკომუნიკაციო სტრატეგია 2024-2027 წლებისთვის.

მათივე ცნობით, საქართველოს მთავრობის მიერ შემუშავებული დოკუმენტის მიზანია მთავრობასა და საზოგადოებას შორის პროაქტიული, თანმიმდევრული და კოორდინირებული საკომუნიკაციო სისტემის ერთიანი ხედვის შემუშავება, რაც, ერთი მხრივ, ხელს შეუწყობს ქვეყნის მოსახლეობის ინფორმირებულობის გაზრდას და, მეორე მხრივ, მორგებული იქნება საქართველოს მთავრობის გრძელვადიან საკომუნიკაციო მიზნებზე.

კომუნიკაციის სტრატეგია ეფუძნება მთავრობის მიერ 2023 წელს დამტკიცებულ ეროვნული პოლიტიკის დოკუმენტს – „ხედვა 2030 – საქართველოს განვითარების სტრატეგია“ და სრულ თანხვედრაშია ქვეყნის განვითარების გრძელვადიან ხედვასთან,

სტრატეგიულ პრიორიტეტებთან, მიზნებსა და ამოცანებთან.

სტრატეგიის ერთ-ერთი პრიორიტეტული მიმართულება არის დეზინფორმაციისა და ცალბედიანი ინფორმაციის წინააღმდეგ ბრძოლა, დეზინფორმაციის წინააღმდეგ ბრძოლის მიმართულებით ძალისხმევების გაძლიერება და ამავდროულად სახელმწიფო უწყებების სტრატეგიული კომუნიკაციების დახვედრის შედეგად მთავრობის განვითარება.

დოკუმენტის შემუშავების პროცესში მონაწილეობა მიიღეს როგორც საქართველოს მთავრობის უწყებების სტრატეგიული კომუნიკაციების დანაყოფების წარმომადგენლებმა, ასევე საერთაშორისო და ადგილობრივმა ექსპერტებმა, ეროვნული უსაფრთხოების საბჭოს, ნატოსა და ევროკავშირის საინფორმაციო ცენტრის სტრატეგიული კომუნიკაციების წარმომადგენლებმა.

სტრატეგიის მიზნებისთვის აშშ-ის სახელმწიფო დეპარტამენტის მიერ დაფინანსებული პროგრამის („სტრატეგიული კომუნიკაციები უკეთესი მომავლისთვის“) ფარგლებში ჩატარდა საქართველოს მთავრობის უწყებების სტრატეგიული კომუნიკაციების სისტემური კვლევა, რომლის შედეგად გამოიკვეთა, ერთი მხრივ, ამ მიმართულებით არსებული გამოწვევები, ხოლო მეორე მხრივ, სტრატეგიული კომუნიკაციების განვითარების შესაძლებლობები.

შალვა კაკაუაშვილი: დღეს კაკაუაშვილის მნიშვნელობა იზრდება არა მხოლოდ რეგიონულ, არამედ საერთაშორისო დონეზეც, დიდწილად, საქართველო-აზერბაიჯანის წარმატებული პარტნიორობის წყალობით, – ასე ეხმაურება შალვა კაკაუაშვილი ილიამ ალიევთან შეხვედრას.

შესაბამისი განცხადება საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე სოციალურ ქსელში გამოაქვეყნა.

„დღეს ბაქოში ჩემი ოფიციალური ვიზიტის ფარგლებში შეხვედრა ჩვენი ერის დიდ მეგობარს, პრემიერ-მინისტრს, ჩვენი საუბარი შეეხო საქართველო-აზერბაიჯანის თანამშრომლობის ყველა სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვან და პერსპექტიულ ასპექტს, რაც გვაქცევს შეუცვლელ სტრატეგიულ პარტნიორებად ისეთ სფეროებში, როგორებიცაა ეკონომიკური და მიწის თანამშრომლობის გაღრმავება და, რაც მთავარია, ჩვენი საერთო კავშირი ევროპულ ენერჯეტიკულ და სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურასთან.“

დღეს კაკაუაშვილის მნიშვნელობა იზრდება არა მხოლოდ რეგიონულ, არამედ საერთაშორისო დონეზეც, დიდწილად, საქართველო-აზერბაიჯანის წარმატებული პარტნიორობის წყალობით. ეს პარტნიორობა ეფუძნება ჩვენს საერთო გაგებას გრძელვადიანი რეგიონული მშვიდობისა და სტაბილურობის აუცილებლობის შესახებ. ამ კუთხით ჩვენ დეტალურად განვიხილეთ რეგიონული კონფლიქტები და უსაფრთხოების ვითარება. ჩვენი ეროვნული პარლამენტები მონაწილეობენ მშვიდობის მიღწევაში და ჩვენ უნდა ვიფიქროთ ამ მიმართულებით კიდევ უფრო მეტის გაკეთებაზე. მოუთმენლად ველი კიდევ უფრო დიდ პარტნიორობას და ვუსურვებ პრემიერ-მინისტრს და ჩვენს აზერბაიჯანელ ძმებსა და დღეს მეტ მშვიდობას, უსაფრთხოებას და კეთილდღეობას...“

ვიზიტის ფარგლებში შალვა კაკაუაშვილი აზერბაიჯანის რესპუბლიკის მილი მეჯლისის თავმჯდომარეს საჰიმბა გაფაროვას და აზერბაიჯანის პრემიერ-მინისტრს, ალი ასადოვს შეხვდა. მხარეებმა ორი ქვეყნის სტრატეგიული ურთიერთობაზე, ეკონომიკური პროექტებისა და სამშვიდობო პოლიტიკაზე ისაუბრეს.

არც პერიფიკაციის და არც ხმის მთვლელ აპარატებს ინტერნეტთან კავშირი არ აქვს!

ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში აცხადებენ, რომ ელექტრონულ არჩევნებთან დაკავშირებით დაინფორმებული მხარეები მორიგ სიცრუეს ავრცელებენ. ამის შესახებ ცესკო განცხადებას ავრცელებს:

„საარჩევნო პროცესში ელექტრონული ტექნოლოგიების დანერგვა კვლავ ხდება დაინტერესებული პირების მხრიდან არა-არგუმენტირებული და უსაფუძვლო ბრალდებების ობიექტი. ბოლო პერიოდში სულ უფრო ხშირად კეთდება განცხადებები, რომლებიც საარჩევნო ტექნოლოგიების გამოყენების დაკანონებისა და საზოგადოებაში მის მიმართ უნდობლობის გაჩენისკენ არის მიმართული. ამჯერად გვინდა გავთავსოთ ჩვენთვის ცნობილი მართალი და რეალური მონაცემები მონაცემებისა და საზოგადოების მოწყვეტილ განცხადებებს.“

ერთაშორისო სტანდარტებთან, საქართველოს კანონმდებლობასა და ტექნიკურ სპეციფიკაციებთან შესაბამისობაშია. ელექტრონული აპარატები მუშაობს გამართულად, უსაფრთხოდ და ზუსტად.

მათთვის, ვინც აუდიტის დასკვნას არ იცნობს, გვინდა, ხაზგასმით აღვნიშნოთ, რომ არც ვეროფიკაციის და არც ხმის მთვლელ აპარატებს ინტერნეტთან კავშირი არ აქვს. აღსანიშნავია ის ფაქტი, რომ საარჩევნო პროცესში ელექტრონული ტექნოლოგიების დანერგვის პირველ ეტაპზე პოლიტიკური სექტორის მოთხოვნაც სწორედ ის გახლდათ, რომ აპარატებს არ ჰქონოდათ კავშირი ინტერნეტთან. ამ პროცესებიდან რამდენიმე თვის შემდეგ კი დაინტერესებული პირები ტექნოლოგიის კრიტიკისას ურთიერთგამომრიცხავ განცხადებებს უწყვეტად ავრცელებდნენ. ერთი მხრივ, ისინი ითხოვენ ინტერნეტით ხმის მიცემას, ხოლო მეორე მხრივ, თავადვე ატყევენ, რომ საარჩევნო პროცესში ინტერნეტის გამოყენება საფრთხევან შეიცავს.

ერთ-ერთ მედიასაშუალებებაში გასულ რეპორტაჟში, საარჩევნო ტექნოლოგიების შეფასებისას, ბურღული ამტკიცებს, რომ „ამ აპარატების მცირედილი აპარატებს ნიშნავს იმას, რომ ძალიან მცირე, პატარა ჩიპის ჩადება არის აბსოლუტურად საკმარისი, რომ პროგრამულად დაუკავშირდნენ პლანშეტი, ხმის დათვისის აპარატი და ვეროფიკაციის აპარატი ერთმანეთს და პლანშეტის ინტერნეტის მეშვეობით ეს მონაცემები გადაიგზავნოს სხვაგან“. ეს განცხადება არ შეესაბამება რეალობას და მიუთითებს იმაზე, რომ რესპონდენტს საზოგადოება მიზანმიმართულად შეჰყავს შეცდომაში ან არ აქვს ინფორმაცია იმ ტექნოლოგიების შესახებ, რომლითაც საქართველოში 2024 წლის 26 ოქტომბერს არჩევნები უნდა ჩატარდეს.

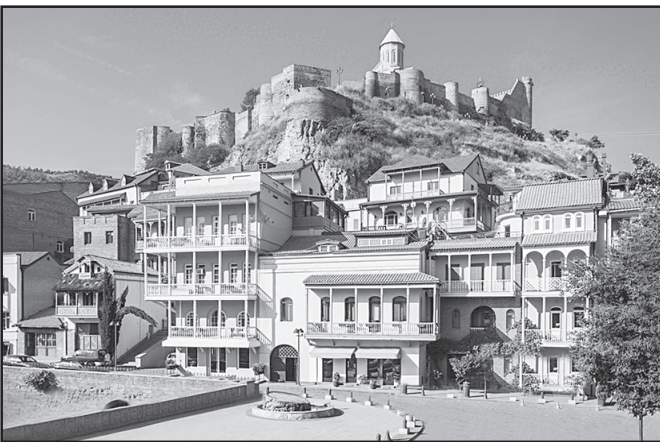
ამდენად, ნათელია, რომ ასეთი განცხადებები მხოლოდ საარჩევნო პროცესის და ელექტრონული ტექნოლოგიების დისკრედიტაციას ემსახურება და არ ეფუძნება არანაირ დასკვნას ან არგუმენტს. შეგახსენებთ, რომ საარჩევნო ადმინისტრაციის გაცხადებული პოლიტიკაა, რეაგირების გარეშე არ დატოვოს ელექტრონულ ტექნოლოგიებთან დაკავშირებით გავრცელებული ცრუ ინფორმაციები, ვინაიდან ამ პროცესის წარმატებით განხორციელება გარკვეულწილად დამოკიდებულია იმაზე, თუ რამდენად სწორად იქნება საზოგადოება ინფორმირებული სიახლის შესახებ. შესაბამისად, საარჩევნო პროცესში ჩართულ მხარეებს კიდევ ერთხელ მოვუწოდებთ, ნუ დააზიანებენ საარჩევნო პროცესს და ელექტრონულ არჩევნებს, რომელიც 2024 წლის 26 ოქტომბერს ამომრჩევლის თითქმის 90%-ისთვის იქნება ხელმისაწვდომი. არჩევნები საერთო საქმეა და ყველას აქვს თავისი წილი პასუხისმგებლობა არჩევნების მოდერნიზების ამ მნიშვნელოვან პროცესში.“

„ჩემი ქალაქი მკლავს“ – სიცრუეში იხრჩობა!

თბილისის მერია განცხადებას ავრცელებს, რომელშიც საუბარია არასამთავრობო ორგანიზაცია „ფლანგვის დეტექტორის“ და მოძრაობის „ჩემი ქალაქი მკლავს“ მიერ გავრცელებულ ინფორმაციაზე, თითქოს, წერეთლის გამზირის რეაბილიტაციის დასრულების ვადა შეიცვალა და გადაიწია სამი თვით.

„აღნიშნული ინფორმაცია არის სრული სიცრუე, რაც ემსახურება თბილისის მუნიციპალიტეტის დისკრედიტაციას და საზოგადოების შეცდომაში შეყვანას. თბილისის მერია არ შეუცვლია პროექტის განხორციელების ვადა, წერეთლის გამზირის რეაბილიტაცია დასრულდება წინასწარ განსაზღვრულ დროს – 2024 წლის იანვრის ბოლოს. მოვუწოდებთ მედიის წარმომადგენლებს, ნუ ენდობიან ცალმხრივ ინფორმაციებს და თბილისის მუნიციპალიტეტის შესახებ გავრცელებული ნებისმიერი ინფორმაცია გადაამოწმონ თბილისის მერიის პრესსამსახურთან“, – აღნიშნულია მერიის განცხადებაში.

სოხუმში დიდი ვნებთაღება გამოიწვია მოქალაქეებმა ონლაინ-ინტერვიუებში, რომელშიც ერთობლივად მიიღეს მონაწილეობა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დეპუტატებმა (დევნილებმა) ვახტანგ ყოლაბაიამ და აფხაზეთის დე ფაქტო უშიშროების საბჭოს მდივანმა სერგეი შამბამ. ახალ ნიუ-ანსალ იქნა ის, რომ აქამდე სოხუმის წარმომადგენლები არ ჯდებოდნენ ერთ (თუნდაც ვირტუალურ) მაგიდასთან დევნილი ხელისუფლების წარმომადგენლებთან, რომელთაც თბილისში აფხაზეთის ლეგიტიმურ ხელისუფლებას მიიჩნევენ.

ინტერვიუზე რააქცია სოხუმში

მთლიანობაში, ეს ინტერვიუ ახალს დიდად არაფერს შეიცავდა. შამბამ გაიმეორა თავისი ანაერთმნიშვნელოვანი ფორმულირებები ურთიერთგაგების ძიების აუცილებლობის თაობაზე. მისი თქმით, ქართულ-აფხაზეთი კონფლიქტი „შვილებსა და შვილიშვილებს არ უნდა დაეუბრებოდნენ“. „უნდა ვეძებოთ შესაძლებლობები მშვიდობიანი თანაცხოვრებისთვის“ და 30 წლის შემდეგ „შესაძლებელია, დაიწყოს განკვეთილი მოძრაობები ურთიერთგაგების მიმართულებით“. თუმცა მათთვის, ვინც იცის, ვინაა შამბა, ნათელია, რომ იგი გულისხმობდა ორი მებრძოლი, დამოუკიდებელი ქვეყნის დიალოგსა და თანაცხოვრებას, რაც არაა შესაძლებელი, მათ შორის – თბილისისთვისაც.

თუმცა ამ რიგითი ინტერვიუს ფაქტს ჩაევიდა ვეტერანთა ორგანიზაცია „არუა“, რომელიც ოპოზიციასა მოქმედ დე-ფაქტო ხელისუფლებასთან. მან ნებისმიერი დიალოგის იდეა უკუაგდო და კვლავ კრიტიკით დააყენა თავს იგი ფაქტო ხელისუფლებას.

„გამიჩნდა კითხვა: სანქციონებულია თუ არა ეს დიალოგი ჩვენი ქვეყნის ხელმძღვანელების მიერ?... საქართველოსა და აფხაზეთის რესპუბლიკის მოლაპარაკებათა პროცესთან დაკავშირებული საკითხები წარმოდგენილი იყო პრეზიდენტის მიერ მომზადებულ „აფხაზეთის საგარეო პოლიტიკის კონცეფციის“ და აფხაზეთის რესპუბლიკის საქართველოსთან მრავალდონიანი მოლაპარაკებების შესაძლებლობის შესახებ. თუმცა ჩვენმა საზოგადოებამ ამ საკითხისადმი პროტესტი გამოხატა... სამართლო კამპი, პრეზიდენტი ასლან ბუაჩია და მისი ადმინისტრაცია იძლევიან გაცხადონ, აფხაზეთის რესპუბლიკისთვის მიუღებელი ეს პუნქტი ამოეღოს“, – განაცხადა „არუას“ ლიდერმა თამარ გულსია.

სოხუმთან დიალოგი: რაღაც ახალი, თუ ქარიშხალი ჭიქაში?!

მეტეც, მან – შესაძლოა, პირველმა აფხაზ პოლიტიკოსმა შორის, განაცხადა, რომ სოხუმში საქართველოს მხრიდან აღიარებაშიც კი არაა დაინტერესებული. და აი, ამან მართლაც სიახლედ გაიყოფრა.

„თუ დაეუბრებო, რომ საქართველო გვადიანებს, ეს ამ ეტაპზე დიდი რისკებისა და საფრთხის შემცველია. რა შეიძლება, მოხდეს? – დასავლეთის მხარდაჭერით მოსარგებლე ქართული მიზნის დაიწყებს ყველაფრის შესყიდვას, დაიწყება ინვესტიციების მოზიდვა, საინტეგრაციო პროცესები როგორც სახელმწიფო, ისე რიგითი მოქალაქეების დონეზე. ვთვლი, რომ აფხაზეთის რესპუბლიკას სადღეისოდ არ სჭირდება მოლაპარაკებები მტერთან და არც საქართველოს მიერ აღიარება“, – განაცხადა გპულიამ.

ინტერვიუზე რააქცია თბილისში

თბილისში დიალოგის ამ მოულოდნელი მცდელობის მიმართ თავმჯეკებული დამოკიდებულება გამოიჩინეს, შეიძლება, ითქვას, გრილიც კი. თუმცა თუ რამდენიმე წლის წინ ხელისუფლებამ საერთოდ რეაგირების გარეშე დატოვა სოხუმის წინადადება დიალოგის დაწყების თაობაზე, ამჯერად მის განცხადებებს დადებითი ელფერი ჰქონდა.

პარლამენტის თავმჯდომარე შალვა პაპუაშვილმა განაცხადა, რომ მიესალმება აფხაზეთთან კონტაქტებს და იქვე დასძინა, რომ მთავარი მიზანი აფხაზ თანამემამულეებთან ერთად ერთიანი, წარმატებული ქვეყნის ჩამოყალიბებაა.

„დრო გვიჩვენებს, როგორ მოხდება ეს ყველაფერი, რომელი ფორმატებში, რა ნაბიჯებითა და პროცესებით. არსებობს ჩვენს აფხაზ თანამემამულეებთან კონტაქტების სხვადასხვა ფორმატები, მათ შორის – ჰუმანიტარული კონტაქტები. ჩვენ ვიყენებთ ყველა შესაძლო არხს, რათა ვაჩვენოთ ჩვენს აფხაზ თანამემამულეებს ერთიან სახელმწიფოში ცხოვრების უპირატესობები“, – განაცხადა შალვაშვილმა.

ანალოგიურ წრილში გამოხატეს აზრი მმართველი პარტიის სხვა წარმომადგენლებმაც. ამავედროულად ოპოზიციამ სვამენ კითხვას, იქნა თუ არა ეს ინტერვიუ რიგ მნიშვნელოვან პროცესებთან ჩვეულებრივი დამოთხვევის შედეგად, თუ ეს თბილისის ტაქტიკაში ცვლილებების მანიშნებელია?

„ნიშნავს თუ არა ეს, რომ ქართული ოცნება“ თავის მიდგომებს ცვლის? ეს დიალოგი ძალზე უცნაურ დროს გა-

მოქვეყნდა, როცა ცირკულირებს ხმები ენგურზე ხიდებისა და ტრანზიტის გახსნის შესახებ. ეკონომიკის პრობლემების ირგვლივ დიალოგი უწყინარი რამაა, მაგრამ როდესაც ვხედავთ, რომ პოლიტიკა ფორმირდება სადაც პარლამენტის კულისებში და მთავრობის წევრები საქმის კურსში არ არიან, ეს პრობლემაა“, – განაცხადა დამოუკიდებელმა დეპუტატმა თეონა აბუშარაძემ.

„მსგავსი წამოწყება ავნებს ჩვენს სტრატეგიულ ინტერესებს. ჩვენთვის საქართველოს ოკუპირებულ რეგიონებში ერთადერთ მხარეს წარმოდგენს რუსეთის ფედერაცია, რომელიც ერთპიროვნულად იღებს სოხუმსა და ცხინვალში ყველა სამხედრო და სტრატეგიულ გადაწყვეტილებას. ნებისმიერი მცდელობა, პროცესი გასული საუკუნის 90-იანი წლების ლიანდაგზე დაბრუნდეს და კვალიფიციონდეს, როგორც ქართველთა და აფხაზებს შორის ერთპიროვნული, რომელიც რუსეთის ვითომდა არაავითარი წვლილი არ მიუძღვის, ჩვენს ერთგულ ინტერესს ეწინააღმდეგება“, – განაცხადა „ევროპული საქართველოს“ ლიდერმა გიორგი ბოქორიამ, რომლის შეფასებით, სადღეისოდ შენევის მექანიზმით წარმოდგენილი მოლაპარაკებათა ფორმატის გადახედვის ნებისმიერი მცდელობა საქართველოსთვის საფრთხის შემცველია.

საქმე იმაშია, რომ „პირდაპირი მოლაპარაკებების“ ფორმალიზებული ფორმატი დიპლომატიის ენაზე სოხუმის საერთაშორისო სტატუსის ამოღებისა და ოკუპირებული რეგიონების არაღიარების პოლიტიკის ფაქტობრივი დეზავერების ნიშანი იქნებოდა.

ამავდროულად, ეს შეზღუდვა არანაირად არ უშლის ხელს ანაფორმალური „პირდაპირი“ დიალოგის წარმოებას, თუმცა ამისთვის საჭიროა სულ მცირე, ორივე მხარის სურვილი და რუსეთის მხრიდან წინადადების არარსებობა.

რაჟდონ ძაჯანია

გაქო-თბილისი-ყარსის რკინიგზის ქართული მონაკვეთის გაფართოება ორ თვეში დასრულდება

აზერბაიჯანის პრეზიდენტ ილჰამ ალიევის ინფორმაციით, ბაქოდან საქართველოს საზღვრამდე რკინიგზის რეკონსტრუქცია უკვე მთლიანად დასრულებულია, ხოლო ქართული მონაკვეთის გაფართოება ორიოდ თვეში დასრულდება.

„ამჟამად ამ ლიანდაგზე მატარებლების სიჩქარე 120 კმ/სთ-ია, რამდენიმე წლის წინანდელი 50-60 კმ/სთ-თან შედარებით, ანუ მატარებლები უფრო სწრაფად იმობრავდებიან. ერთ-ერთ თვეში დასრულდება ბაქო-თბილისი-ყარსის რკინიგზის ქართული მონაკვეთის გაფართოება. ეს არის 100%-იანი აზერბაიჯანული ინვესტიცია, 100 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი. დაგეგმილია ამ სექტორის გამტარუნარიანობის გაზრდა 1 მილიონიდან 5 მილიონ ტონამდე მატარებელი ორი თვის განმავლობაში“, – განაცხადა ალიევა.

ეს პროექტი ახალი ტვირთების მიღებისთვის ახალ შესაძლებლობებს გახსნის: „ჩვენ გვქონდა გეგმა, რომ ეს გზა სომხეთის გავლით გაგვეგრძელებინა, მაგრამ სომხეთმა უარი თქვა. ამდენად, შევთანხმდით ირანულ მხარესთან და უკვე ვაშენებთ სამანქანო ხიდს, შემდეგ კი რკინიგზისთვის ავაშენებთ სომხეთის გვერდის ავლით. ასევე, მდინარე არაზის სამხრეთ ნაპირზე დაახლოებით 50 კილომეტრის სიგრძის რკინიგზის გაშენება. ეს მარშრუტი ნახევარზე გაივლის, შემდეგ კი იქნება კავშირი თურქეთის სარკინიგზო სისტემასთან – როგორც თურქულმა მხარემ გვაცნობა, ყარსი-ნახჩევანის რკინიგზის მშენებლობა იგეგმება. ამრიგად, ეს იქნება შუა დერეფნის კიდევ ერთი გაფართოება – ერთი გადის საქართველოდან ყარსის და ხმელთაშუა ზღვის პორტებისკენ, მეორე – ზანგილანის, ირანის, ნახჩევანის და ისევ

თურქეთის გავლით. ეს ზრდის ფიზიკურ შესაძლებლობებს, მაგრამ ეს გზა კომერციულად უფრო მიმზიდველი უნდა გახდეს. ამისთვის ჩვენ უკვე შევქმენით თანამშრომლობის ძალიან ეფექტური ფორმატი აზერბაიჯანს, საქართველოს, ყარსისა და თურქეთს შორის“, – თქვა ალიევმა.

მანამდე ეკონომიკის სამინისტროში განაცხადეს, რომ ბაქო-თბილისი-ყარსის რკინიგზის მშენებლობა 2024 წელს დასრულდება. სამინისტროდან მიღებული ინფორმაციიდან ირკვევა, რომ დღეისთვის ბაქო-თბილისი-ყარსის რკინიგზის საქართველოს მონაკვეთზე სამშენებლო სამუშაოების 90% შესრულებულია და აზერბაიჯანის გამოყოფილი საკრედიტო ხაზიდან 756 მლნ დოლარია ათვისებული. პროექტის დასრულება 2024 წელს იგეგმება, რის შემდეგაც მარაბდა-კარჩახის სარკინიგზო უბანი ექსპლუატაციაში გაეშვება.

„სამშენებლო სამუშაოების დასრულების და მონაკვეთის ექსპლუატაციაში შესვლამდე შეიქმნება ქართულ-აზერ-

მაიჯანული ერთობლივი საწარმო, როგორც ეს არის გათვალისწინებული ჩვენს ქვეყნებს შორის დადებული საერთაშორისო ორმხრივი ხელშეკრულების მიხედვით. აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით ორ ქვეყანას შორის დაწყებულია შესაბამისი იურიდიული პროცედურები“, – ნათქვამია დოკუმენტში, სადაც აღნიშნულია, რომ მარაბდა-კარჩახის სარკინიგზო ხაზზე შესაძლებელი იქნება წელიწადში 5 მლნ ტონა ტვირთის გატარება. აზერბაიჯანის პრეზიდენტმა მიულოცა უზმევეთს, ყირგიზეთს და ჩინეთს რკინიგზის ამოქმედება:

„ვიცი, რომ ეს პროექტი მრავალი წლის განმავლობაში განხილვებოდა და ახლა მისი დაწყება თვითაღიარებულად გამოხადდა. რა თქმა უნდა, ეს იქნება დიდი წვლილი შუა დერეფანში და ჩვენთვის ძალიან მიმზიდველია, რადგან მოძრაობის მარშრუტი კასპის ზღვისკენ არის მიმართული. ახლაც, ამ რკინიგზის გაშენებ, უზმევეთის კომპანიებისთვის ტრანსპორტი მარშრუტით სარგებლობის შესაძლებლობა არსებობს. და ისინი იყენებენ მას, თუმცა მცირე რაოდენობით. მაგრამ ვფიქრობ ახლა, როცა აქტიურად ვმუშაობთ ჩვენი სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის დიგიტალიზაციის საკითხებზე, ასევე ერთიან სატარეო პოლიტიკაზე, მარშრუტი უფრო მიმზიდველი იქნება. მარშრუტი, რა თქმა უნდა, გვერდ უფრო მიმზიდველია დროის თვალსაზრისით, მაგრამ არ არის კონკურენტუნარიანი სამღვაო მარშრუტთან შედარებით, რაც აშკარაა. ამიტომ, ჩვენი ამოცანაა, გავხადოთ ის უფრო მიმზიდველი კომერციული თვალსაზრისით. და ეს მოითხოვს, რა თქმა უნდა, ერთობლივ პოლიტიკას ტარეებზე, დიგიტალიზაციაზე, რათა ტვირთის გამგზავნებმა შეძლოს თავიანთი ტვირთის გადაადგილების მონიტორინგი და ანა მხოლოდ ეს. ეს ასევე მოიცავს ფიზიკურ ინვესტიციებს ინფრასტრუქტურაში“.

„აძვიანტი“

რატომ არ ბაძავს ნატო ევროკავშირს?

ბალანსირების პოლიტიკა უნდა გადაგვარდინოს!

ევროკავშირის მიერ საქართველოსთვის პანდოლის სტატუსის მონიჭების შემდეგ დღის წესრიგში დადგა ნატოში საქართველოს გაწევრიანების საკითხი. ამის შესახებ მინიშნება უკვე გაკეთდა საქართველოდან. თუმცა, ფაქტია, რუსეთის პრინციპული მდგარი ნატოსე თამაში არ არის საკუთარ გადაწყვეტილებებში, როგორც ევროკავშირი.

ჩვენი ხელისუფლება მეტ სიხსნადეს მოითხოვს ნატოსგან. შემთხვევითი არაა მმართველი გუნდის გზავნილი, რომ ნატომ უნდა გადაიღოს და გაიზიაროს ევროკავშირის მიღგომები და გვიტანას ზუსტი კრიტერიუმები საქართველოს დასახლოებულად, ასევე, უნდა გვიტანას, როდის იქნება პროგრესი, რომ ამას გადაწყვეტილებები მოჰყვას. მით უმეტეს, რომ საქართველო დიდი ხანია, ისე იქცევა, როგორც მოკავშირე ქვეყანა, რომელსაც საკუთარი კონტრინტელი შეაქვს მსოფლიო უსაფრთხოებისთვის.

რატომ ვერ მაძვს ნატო ევროკავშირს და მკაფიოდ რატომ არ მიგვანიშნებს, მომავალ წელს ვაშინგტონის სამიტზე მიიღებენ თუ არა საქართველოსთვის სასარგებლო გადაწყვეტილებას? იმედის მომცემია თუ არა საქართველოს ხელისუფლების განცხადება, რომ პარტნიორობისგან მკაფიო გზავნილები მიიღეს, რომ ისინი მხარს დაუჭერენ საქართველოს გაწევრიანებას როგორც ევროკავშირში, ისე ნატოში? როდის იფიქრებს ნატო მკაფიო გეგმზე საქართველოსთან მიმართებით? საქართველოს სტრატეგიისა და საერთა-

შორისო ურთიერთობების კვლევის ფონდის ევროპული კვლევების ცენტრის ხელმძღვანელი პაბო გომოლაშვილი მიიჩნევს, რომ ნატოსა და საქართველოს ურთიერთობის თვალსაზრისით, რაც აქამდე დამამრკოლებელი იყო, ეს იყო რუსეთის მუქარა, რომ კვლავ გააჩაღებდა ომს. ეს მუქარა არსად არ წასულა, ჩვენ ვხედავთ, რომ უკრაინაში გამედა რუსეთმა და ამხელა ომი წამოიწყო. ამდენად, ნატოს წევრ ქვეყნებს არ აქვთ იმის ფუფუნება, კიდევ ერთხელ მოახდინონ რუსეთის პროვოცირება უკვე საქართველოს მიმართულებით.

რუსეთის ფაქტორი ყველასთვის გასაგებია, მაგრამ ამ ობიექტური მიზეზის გარდა ჩემთვის ცოტა გაუგებარია, რატომ გაკეთდა მკვეთრი განცხადება მმართველი გუნდის მხრიდან და ნატოსგან მეტი მკაფიოობა რატომ მოითხოვს. თუნდაც შალვა პაპუაშვილს ხომ ძალიან კარგად ესმის, ამ ეტაპზე ნატო დამატებით რისკების შექმნას არავითარ შემთხვევაში არ დაუშვებს. შესაძლოა, ამის უკან დგას უკმაყოფილება ნატოს ნაკ-

ლები აქტიურობით ჩვენს მიმართ. თუმცა ეს ზუსტად იმავე სახის რიტორიკაა, რაც იყო ევროკავშირის მიმართ, რომ საქართველომ დაიმსახურა და რატომ არ გვადლებთ კანდიდატის სტატუსს? ნატოსთან რიტორიკაც დაახლოებით ასეთია, თუ სტატუსს არ ვიმსახურებთ, მაშინ გვიტანას, რატომ არ გვადლებთ ნატოში გაწევრიანების სამოქმედო გეგმას?!, - ახსნადა პაბო გომოლაშვილი Forge-სთან საუბარში და შევითხვის საპასუხოდ, მომავალ წელს ვაშინგტონის სამიტზე უნდა ველოდოთ თუ არა ნატოში გაწევრიანების პერსპექტივას, განმარტავს, რომ, სანამ რუსეთსა და უკრაინას შორის გამალეგული ომია, რა თქმა უნდა, ნატო საქართველოს არ მისცემს გაწევრიანების სამოქმედო გეგმას და ეს აისხნება ისევე საქართველოს უსაფრთხოებიდან გამომდინარე.

ანალიტიკოსი ედიშერ გვენეტაძე მიიჩნევს, რომ ნატო სამხედრო-პოლიტიკური ბლოკია, რომლის სამხრეთ კავკასიაში, უფრო სწორად კი დარჩენილ პოსტსაბჭოთა სივრცეში

გაგრძელებას რუსეთი არ დათანხმდება, სანამ პირში სული უდგას. სწორედ ნატოსკენ სწრაფვამ გამოიწვია ის უმეღერება, რომელიც დღეს უკრაინაში ტრიალებს.

„თავად ნატოს ლიდერები და უკრაინის სახელისუფლებო ხროვა, ანუ ზელენსკის სახელისუფლებო ხროვა ამბობს, რომ რუსეთ-უკრაინის ომი ნატოსკენ სწრაფვამ გამოიწვია. ამიტომ საქართველო უნდა ეყადოს ბალანსირებას. დღეს ნატოსთან დაკავშირებით ხმაბაღლა ლაპარაკი და ნატოში გაწევრიანების მოთხოვნა არაა მგონია, რეალური იყოს. უკრაინა დიდი ტერიტორიაა და მას საკუთარი ტერიტორია შეეღის, თორემ ნახეთ, რა ხდება, თავად უკრაინელები ამბობენ, 300 ათასი კაცია დაღუპული, ათ მილიონზე მეტი უკრაინელი იმერაციანია, მილიონობით უკრაინელი საკუთარი ქვეყნის სივრცეში შიდა ემიგრაციანია. ჩვენი პატარა საქართველო კარგი ფეხით მოსიარულე ერთ დღეში გაიღის, ამას ვერ გაუძლებს და საქართველო განადგურდება. ამიტომ ჩვენ უნდა გამოვიყენოთ ის პოლიტიკა, რომელსაც საქართველოს დღევანდელი ხელისუფლება 2022 წლის 24 თებერვლიდან დღევანდელ დღემდე ახორციელებს იუველურული სიზუსტით, ამას შევია ბალანსირების პოლიტიკა“, - აღნიშნა ედიშერ გვენეტაძე.

რაც შეეხება საქართველოს ხელისუფლების გახშირებულ განცხადებას ნატოსკენ სწრაფვასთან დაკავშირებით და მსგავსი განცხადებებით რუსეთის შესაძლო გაღიზიანებას, ამის შესახებ ედიშერ გვენეტაძე ამბობს, რომ სხვა რა უნდა თქვას ჩვენმა ხელისუფლებამ? ეს ხომ პოლიტიკაა, მით უმეტეს, დღე დღეზე კანდიდატის სტატუსი უნდა მოგვცენ.

„ამდენი წლის განმავლობაში ვყვიროდით „ნატო-ნატო“ და ახლა უცბად უარი ვთქვამთ ნატოზე? ეს დიპლომატია არ იქნება. დიპლომატია არის ის, რასაც ჩვენი ხელისუფლება ახორციელებს, ანუ ბალანსირების პოლიტიკა. სწორედ ბალანსირების პოლიტიკამ მოიყვანა საქართველო დღევანდელ დღემდე. დარწმუნებული ვარ, ბალანსირების გენეტიკური კოდის მეშვეობით საქართველო მომავალშიც გადაარჩება როგორც ფიზიკურად, ისე სახელმწიფოებრივად“, - განმარტავს ედიშერ გვენეტაძე ჩვენთან საუბრისას.

მანანა ნოზაძე

ლეონიდ ჯიჩა: აშშ მსოფლიოსთვის სხვა სახის დაპირებას...

პრაგმატიკული პრეზიდენტი ლეონიდ ჯიჩა აცხადებს, რომ აშშ მსოფლიოსთვის სხვა სახის დაპირებას, თუ კი ვერ მიატყვებს, - ამის შესახებ განცხადება ლეონიდ ჯიჩამ ბრიტანულ გამოცემა „გარდნიანთან“ ინტერვიუში გააკეთა.

მისივე თქმით, პუტინის მიერ 2022 წელს უკრაინის წინააღმდეგ წამოწყებული ფართომასშტაბიანი ომი ნაწილობრივ დასავლეთის მიერ დაშვებული შეცდომებია გამოიწვია. ჯიჩამ ასევე აღნიშნა, რომ ნატოს მიერ დახარჯული რესურსების დასახლოებას უკრაინის საზღვრების გაფართოებას, როდესაც 2008 წელს გააგზავნა ჯარი მეზობელ საქართველოში, რასაც მოჰყვა ცირიხის ანექსია. უკრაინის ყოფილი პრეზიდენტის თქმით, მას იმედი აქვს, რომ აშშ შეძლებს უკრაინის მხარდაჭერის გაგრძელებას. „აშშ-მა დაკარგა ავღანეთი. უკრაინის მხარეში კი ნიშნავს, რომ აშშ მთელ მსოფლიოში სხვის დაკარგავს“, - განაცხადა ჯიჩამ.

არისტოკრატ ბიჩაძის პრეზიდენტობა

მედიკოსი სისხლის სამართლის საქმე, ვერც დანილოვის განცხადებები და სხვა სისულელე ვერ შემაჩერებს, - ამის შესახებ უკრაინის პრეზიდენტის ადმინისტრაციის ყოფილი მრჩეველი, ალექსეი არესტოვიჩი განაცხადა.

არესტოვიჩის თქმით, ორი პროექტი უნდა დასრულდეს, რომლებიც საქართველოს მის მუდმივ ყოფნას დასაფუძვლებს. „პირველი არის არაფორმალური პოლიტიკური პროექტი დასავლეთში მოსახლეობის ჩამოყალიბების მიზნით. მე ამას დავარქმევდი თვალის ახელის პროექტს; მეორე პროექტი არის წმინდა თავდაცვითი, მაგ-

რამ როცა მომწიფდება, საჯაროდ გამოცხადდება. როგორც კი ეს ყველაფერი დასრულდება, უკრაინაში დავბრუნდებით და ვერც ერთი სისხლის სამართლის საქმე, ვერც დანილოვის განცხადება და სხვა სისულელე ვერ შემაჩერებს“, - განაცხადა ალექსეი არესტოვიჩმა.

მანამდე უკრაინის ეროვნული თავდაცვისა და უსაფრთხოების სამსახურის მდივანმა, ალექსეი დანილოვმა მიანიშნა, რომ მსოფლიო შეუძლია, არესტოვიჩი გამოიყენოს უკრაინის წინააღმდეგ საინფორმაციო ომში.

სლოვაკეთი პოლონეთთან სავაჭრო ბლოკადს

სლოვაკეთის საგზაო ტრანსპორტის გაერთიანება UNAS-ი უკრაინის საზღვართან ბლოკირებას ადგილობრივი დროით 15:00 საათიდან განახლებს. როგორც მედიცინა, სლოვაკეთის ტერიტორიაზე მგზავრთა გადაადგილება არ შეიძლება.

მედიის ცნობით, სლოვაკეთის საგზაო ტრანსპორტის გაერთიანების მთავარი მოთხოვნა უკრაინელი გადაზიდვებისთვის სალიცენზიო ნებართვის აღდგენაა. შეგახსენებთ, 6 ნოემბრიდან უკრაინის საზღვართან გადასასვლელ პუნქტებს ბლოკავენ პოლონელი გადაზიდვები. მათი მთავარი მოთხოვნა უკრაინული გადაზიდვებისთვის სალიცენზიო ნებართვის აღდგენაა. ამასთან, ევროკავშირის განცხადება, რომ უკრაინელი სატვირთო მანქანების მძღოლებისთვის სანებართვო სისტემის აღდგენას ეწინააღმდეგება.

ბრიუსელის მოსახლეობა უკრაინელების ხარჯზე იზრდება

ბრიუსელის სტატისტიკისა და ანალიზის ინსტიტუტი „ფოკუს 61“-ის მონაცემების თანახმად, 2022 წელს ბრიუსელის რეგიონში, პირველად 2007-2012 წლების დემოგრაფიული მუშის შემდეგ, მოსახლეობის სწრაფი ზრდა დადასტურდა: ბელგიის დედაქალაქის მოსახლეობის რაოდენობა 18,538 ადამიანი (1,52%) გაიზარდა. მოსახლეობის რიცხვი ბრიუსელის 19-ვე კომუნაში გაიზარდა. მატების ყველაზე მაღალი ტემპი თავად ქალაქ ბრიუსელშია (+2,9%). შემდეგ მოდიან კოკელმერგის, ანდერლექტის, ეტერბეგისა და ვოლუვე-სენტ-ლამბერტის კო-

მუნები, სადაც ზრდამ 2%-ს გადააჭარბა. ბრიუსელში საზღვარგარეთიდან ჩამოსვლასა და ბრიუსელის მოსახლეობის საზღვარგარეთ გადინებას შორის ასეთი დიდი სხვაობა არასდროს ყოფილა მას შემდეგ, რაც 1989 წელს ეს ადმინისტრაციული რეგიონი შეიქმნა - 2022 წელს ჩამოსვლელთა და წამსვლელთა შორის რაოდენობრივმა სხვაობამ 31 600 ადამიანი შეადგინა, რა თქმა უნდა, ჩამოსვლელთა სასარგებლოდ. ასეთი ძალიან მაღალი სხვაობა, უპირველეს ყოვლისა, უკრაინელი ლტოლვილების დიდი ნაკადით აისხნება, რომლებიც უკრაინაში რუსეთის შეჭრის შემდეგ ევროკავშირის მიერ ამოქმედებული დროებითი დაცვის მექანიზმებით სარგებლობენ. 2023 წლის 1 იანვარს, ბრიუსელის რეგიონში მცხოვრები უკრაინელების რაოდენობა ხუთჯერ მეტი იყო, წინა წელთან შედარებით.

ბერბანია უკრაინაში ომის „გაყინვის“ ნინააღმდეგია

მერმანდის საგარეო საქმეთა მინისტრის, ანალონა მერმანდის განცხადებით, გერმანია უკრაინაში ომის „გაყინვის“ წინააღმდეგია.

როგორც გერმანიის საგარეო საქმეთა მინისტრი ამბობს, რუსეთის პრეზიდენტის განცხადებები მიუთითებს, რომ რუსეთი არაა მხოლოდ უკრაინის აღმოსავლეთ ნაწილის, არამედ მთელი უკრაინისა და მისი ხალხის დაქვემდებარებას ცდილობს.

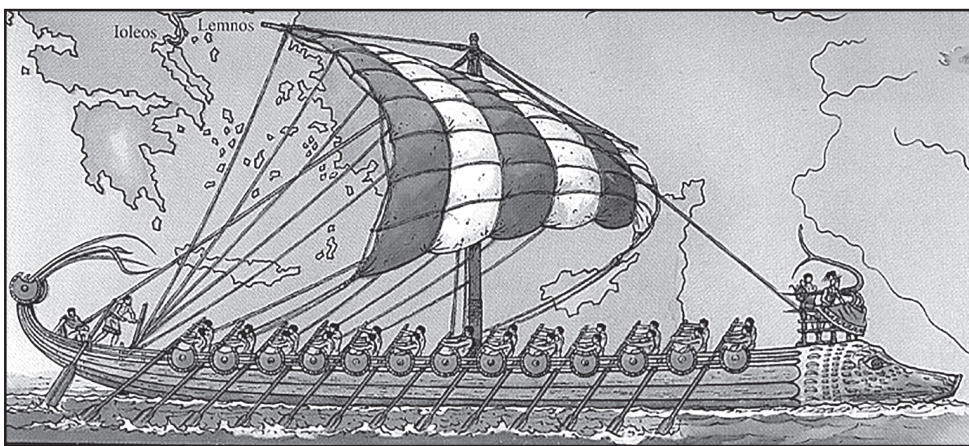
„ამიტომ კონფლიქტის გაყინვა იქნება უკრაინის მხრიდან უარის თქმა არა მხოლოდ ოკუპირებულ ტერიტორიებსა და იქ მცხოვრებ ადამიანებზე, არამედ რუსეთის მხრიდან ძალადობის მთელი ქვეყნის ტერიტორიაზე გავრცელებას გამოიწვევა“, - წერს საგარეო სტატიაში გერმანიის საგარეო საქმეთა მინისტრი.

ანალონა მერმანდის თქმით, კონფლიქტის გაყინვის შემთხვევაში, რუსეთს ექნებოდა სამხედრო ძალის აღდგენის შესაძლებლობა და რუსეთი ადრე თუ გვიან, უფრო ხისტად დაიწყებს მოქმედებას, მათ შორის შესაძლოა, ის გასცდეს უკრაინის ტერიტორიას.

ფაზისში იწყება საქართველოს საზღვაო ისტორია

(ამირეზი ბერიძე) ფოთელთა საინიცი- ატივო კვლევა **კუმბერ კე- მულარის** ხელმძღვანელობით რამდენიმე წე- ლია აყენებს საკითხს, ადგილობრივ და ცენ- ტრალური ხელისუფლების წინაშე საქართვე- ლის საზღვაო მემკვიდრეობის მშენებლობის შესახებ.

ფოთი – ფაზისის მსოფლიო ტურისტულ რუკაზე უნდა დამკვიდრდეს, როგორც „აზრე- შუმის გზის“ ფორუმსტი, კოლხეთის უძვე- ლესი კულტურულ-საგანმანათლებლო, საზღ- ვაო-სავაჭრო და ეკონომიკური ცენტრი. ამ დიდი ისტორიული მემკვიდრეობის წარმო- საჩენად დიდი მუშაობა გასწია „ფაზისის“ სა- ერო-სამეცნიერო აკადემიამ, მისი პრეზიდენტის (აქ გარდაცვლილი) ნუგზარ ნადარაიას ხელმძღვანელობით.

ამ დიდ საქმეს უპირველესად, ფოთელ-

სხვათა ნამოღვაწის გასაჯაროება. კოლ- ხური კულტურის ტრანსკონტინენტურ მნიშ- ვნელობას აღნიშნავენ მეცნიერები: ვ. ჰუმ- ბოლდტი, პ. კლაუვე, პ. ჰომერი, ნ. მანი, პ. შტახენმაიერი, ა. ჩიქობავა, ს. ჯანაშია, გ. მელიქიშვილი, ზ. გამსახურდია, პ. ძემბი და სხვები. მათ ნაშრომების მიხედვით მეცნიერმა გ. კვაშილაძემ შეადგინა კავკასიური მოდგ- მის განსახლების არეალის რუკა სამ კონ- ტინენტზე (აზია, აფრიკა, ევროპა). ძვ. წელ- თადრიცხვის I-VII ათასწლეულების პირველი ნახევრისთვის.

სხვადასხვა პერიოდის მეცნიერთაგან კოლ- ხები სახელდებიან წარღვნილი ცივილი- ზაციის მატარებლებად. ამერიკის კონტინენტზეც კოლხეთის ატლანტიკურ ფესვებზე მიუთითებს ფილადელფიელი მეცნიერი ივანტიოს დო- ნელი (1831-1901 წწ.), რომელიც აცხადებს: „მაია არის ატლანტიდის მოსული ტომის კოლხუას კულტუ- რული მემკვიდრე“ (1882 წელს მან გამოსცა წიგნი „ატლანტიდა“).

ამავე აზრს ანეთარებს თავის ნაწარმოებში ამერიკაში პირველი ევ- როპელი მისიონის წინამძღოლი დი- ეგო დელანდა (1524-1576 წწ.). ის ეყრდნობა მაიას კოდექსს.

ერის მამად წოდებული, აშშ-ს ერთ-ერთი თანადამფუძნებელი მენ- თაინ ფრანკლინი (1709-1790), რომლის პორ- ტრეტი გამოცხადდა, 100 დოლარიან კუპი- ურაზე, აღნიშნავს: „ამერიკის პირველი მო- ახალმშენებელი არიან კოლხები“.

კოლხეთი, ოქრომრავალ ქვეყნად, კოლ- ხები კი სამყაროს უპირველეს კარტოგრაფებად და ნაოსნებად სახელდებიან. ჩვენ მიგვაჩნია, რომ კოლხთა საზღვაო ხელოვნება იმსახუ- რებს მერ პროპაგანდას და ვიზუალიზაციას, ამ მიზნით 2020 წელს ჩვენს მიერ ინიცირე- ბული იყო ფოთში საქართველოს საზღვაო მემკვიდრეობის მემკვიდრეობა. ამ იდეამ მოიპოვა მხარდაჭერა: საქართველოს მთავ- რობა მიესალმება სამუშაო სივრცის გაფარ- თობას საქართველოში.

შედეგნილია ფოთში საქართველოს საზღ- ვაო მემკვიდრეობის კომპლექსის მშენებლობის სი- ტუაციური გეგმა.

სამუშაო კომპლექსის ადგილმდებარე-ობად შერჩეულია მდ. რიონის და შავი ზღვის შეერთების სივრცე, მარჯვენა და მარცხენა სანაპიროები, რომლებიც ერთმანეთთან ერ- თდება ხიდით. მარჯვენა სანაპიროზე საზღ- ვაო შექუჩას (რომელიც თავის ძირითად ფუნ- კციასთან ერთად ასრულებს სამუშაო სივ-

საქართველოს საზღვაო მუზეუმი – წარსულისა და აწმყოს გადაკვეთის ადგილი. საზღვაო მუზეუმის მუნიციპალიტეტის დააარსებითი ფორუმის მხარდაჭერას თხოვან საქართველოს პრემიერ მინისტრს, ბატონ ირაკლი ღარიბაშვილს

რცის ფუნქციასაც), ზონაში დომინანტი იქნება გემი „არგოს“ მოდელი 1:1 მასშტაბით ღია სივრცეში.

არქიტექტორების მიერ შემოთავაზებულ სივრცეში განთავსდება მრავალი მცურავი სა- შუალეობის მკვეტი, დავასახელებთ რამდენიმე მათგანს:

– ქრისტეფორე კოლუმბის ფლაგმანი გემის „სანტა-მარისა“ მკვეტი, რომელზედაც ეკიპაჟში სით მე-8 ნომრად ირიცხებოდა კოლხი მებღ- ვაური გორგი მალაშხია.

– ფოთში აგებული საიალქო გემის „ფა- ბისი“-ს მკვეტი, რომელმაც 1979 წელს წარ- მატებით იმოგზაურა დელამიჩის გარშემო, მის ინტერნაციონალურ ეკიპაჟში ირიცხებოდა ქარ- თველი მებღვაური ჯ. ცომაია.

– ფოთში აგებული და მსოფლიოში ერთ- ერთი საუკეთესო წყალქვეშა ფრთიანი კატარ- დების „კოლხიდას“ და „კომეტას“ მკვეტები.

– ზემოთ აღნიშნულს გარდა დეტალუ- რი დაგეგმვების გეგმით გათვალისწინებუ- ლია მრავალი სამდინარო, საზღვაო და სა- ოკეანო (სამზავრო, ნავთობშიდი, სამხედრო და სპორტული) მცურავი საშუალებების მა- კვეტების განთავსება.

მარცხენა სანაპიროზე დომინანტი იქნე- ბა სამუშაო კომპლექსის მთავარი შენობა, რომლის სივრცეში განთავსდება კოლხეთის მეფის აიეტის დარბაზის ასლი (ინსპირაცი- ას წარმოადგენს მოსკოვის ა.ს. პუშკინის სა- ხელობის სახეობის ხელოვნების მუზეუმიდან სივრცის ის ნაწილი, სადაც რეალურ განზო- მილებში არის წარმოდგენილი იდენტური მასალებით ნაშენი რომის იმპერატორების დარბაზის ასლი. აქვე აღინიშნავთ, რომ რომის იმპერიის დაარსება, აიეტის ეპოქას 900 წლით ჩამორჩება)

ამავე სივრცეში უნდა იყოს წარმოდგენილი მხატვრული ნაწარმოებები (ორიგინალები ან ასლები), თემაზე „კოლხი მებღვაურები“, აგ- რეთვე ყრუ-მუჩა მხატვრის მ. ხუბუას ათე- ულობით ნახატი თემაზე: „კოლხი მებღვაუ- რები ატლანტიდიდან“.

იქვე უნდა იყოს წარმოდგენილი კინო-კლუ- ბი „მედია“, სადაც ნახევრები იქნება „ოქროს

საქმისის“ თემაზე გადაღებული ფილმები, კად- რები კოლხი კორიანტებისა და ქურუმების კვლის შესახებ მსოფლიოს სხვადასხვა კონ- ტინენტზე. აგრეთვე კადრები ცნობილი მეც- ნიერის ტიპ სევერინის 1984 წლის არგონაუ- ტების ნაკვალევზე მოგზაურობის შესახებ, მო- დელირებული გემის „არგოს“ ინტერნაციო- ნალური ეკიპაჟით, (მათ შორის ირიცხებოდნენ ქართველი პროფესიონალი მებღვაურები – ვ. მერაია და ჯ. ცომაია).

სამუშაო კომპლექსის ერთ-ერთი ობი- ექტი უნდა იყოს მოდელირებულ გარემოში აგებული აპარტამენტი – „ერთი დღე ატლან- ტიდაში“, შესაბამისი ინფრასტრუქტურით, მათ შორის მცირე ნავსაყუდელი რიონის მარ- ცხენა სანაპიროს გასწვრივ, საიდანაც შესაძლე- ბელი იქნება არგონაუტების გზის ტურისტულ მარშრუტებად დაგეგმვა შავი ზღვისა და რი- ონის სივრცეში.

1748 წელს საფრანგეთის მეფე ლუდო- ვიკო XV-ის მზანებით დაარსდა საფრანგეთის საზღვაო ფლოტის მუზეუმი. დღესათვის ამ მუზეუმს გააჩნია 8 ფილიალი ათასობით სა- მუშაო ექსპონატებით, ასეთივე მდგომარე-ობაა ევროპის სხვა საზღვაო ქვეყნებში.

სამწუხაროდ, საქართველოში ერთ-ერთი უპირველესი საზღვაო ისტორიის ქვეყანაში საზღვაო მუზეუმი არ არსებობს.

– ბატონო კუმბერ, ცხადია, ასეთი დი- დი მუშაობის განხორციელება დიდ თან- ხებთან არის დაკავშირებული, რამდენად რეალურია მისი განხორციელება?

– დარწმუნებული ვართ, რომ ფოთში სა- ქართველოს საზღვაო მემკვიდრეობის-თვის არსებობს რეალური საშინაო და საგა- რეო პირობები. ამ იდეას აქვს ფართო სა- ზოგადოებრივი მხარდაჭერა, მათ შორის სა- ქართველოს მთავრობის და ფოთის მუნიცი- პალიტეტის მხრიდანაც. ის სრულ სინქრონი- ზაციამა მულტიკულტურულ და მულტიეთნიკურ ღირებულებებთან, მისი განხორციელება ხელს შეუწყობს ისტორიის, კულტურის როლის ზრდას, რეგიონის პოლიტიკურ, ეკონომიკურ და სოციალურ განვითარებას, მათ შორის ტუ- რისტული ეკონომიკის განვითარებას.

იმედი გვაქვს, ჩვენი პატრიოტი პრემიე- რი, ბატონი ირაკლი ღარიბაშვილი ყველა- ფერს გააკეთებს საქართველოს კულტურის და ცივილიზაციის, საზღვაო ხელოვნების, რო- გორც მსოფლიო მემკვიდრეობის ტრანსკონ- ტინენტური მისიის წარმოჩენისთვის. ეს იქ- ნება დიდი ნახტომი წარსულიდან – მომავ- ლისკენ, ეს იქნება საუკუნის პროექტი.

– გისურვებთ წარმატებებს!

ზურაბ აბრალავა,
გამეთ „ნიკოლაძის გზით“ რედაქტორი.
საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი,
ფოთის საპატიო მოქალაქე.
2023 წელი, დეკემბერი
(ტელ: 568 41 71 58)

ფესტოს დისკოს ასლი.

თა მხარდაჭერა და თანადგომა სჭირდება. კუმბერ კემულარია უახლოეს პერიოდში გეგ- მავს ქალაქის საკრებულოს წინაშე ვრცელი მოხსენებით წარსდგეს. იმედია, მხარს დაუ- ტყენენ ამ ინიციატივას.

მუნიციპალიტეტი, ფოთელების თაოსნობას სა- ქართველოს პარლამენტში წარმოაჩენს ახალ- გაზრდა მაჟორიტარი დეპუტატი ბატონი გი- ორგი ხახუბია!

დღეს გვესაუბრება ბატონი **პუშპერ კე- მულარია:**

– ბატონო კუმბერ, რა ისტორიული პე- რიპეტებით ადასტურებთ საქართველოს საზღვაო წარსულის უკვდავობის აუცილებ- ლობას, მის კავშირს, თანაარსებობას თა- ნამედროვეობასთან?

– ყველაფერი უნდა გაკეთდეს დიდი წარ- სულისა და დღევანდლობის თანაარსე- ზობისთვის. საქართველოს საზღვაო სივრ- ცის დიდი ნაწილი დაკარგულია, სამწუხაროდ, მისი მნიშვნელობა არც მანამდე ესმოდათ, დღეს ზღვის ნაპირის 55 პროცენტს „დამო- უკიდებელი აფხაზები“ აკონტროლებენ და კოლხურ წყლებში არ გვიშვებენ!

თუნდაც აიტომაც უდიდესი მნიშვნელო- ბა ენიჭება საქართველოს, საზღვაო წარსუ- ლის წარმოჩენას, საქართველოს საზღვაო მუ- ზეუმის მშენებლობას, რითაც უნდა მოხდეს მენტალური დამკვრება, ქართველთა ცნო- ბიერების გაღვივება ყველა დონეზე, ყველა პარამეტრით.

XXI საუკუნე მსოფლიოს კულტურული სა- განძის უძველესი შრის – კოლხური კულ- ტურის ადრე უცნობი ფაქტების გამოჩენი- ნებით დაიწყო – მგერულ ენაზე „ფესტოსის დისკოს“ და გრაულიანის წარწერის ამოკითხვა, საყდრისის მსოფლიოს პირველი ოქროს სა- მადოს კოლხური კულტურის ძეგლად აღი- არება, მგერული ენის (ლექსიკური მარაგით ერთ მილიარდ 447 მილიონი სიტყვა) ლექ- სიკონის კომპიუტერული ვერსიის შექმნა, უახ- ლესი პერიოდის მეცნიერების გ. კვაშილა- ვას, ვ. ფიფიას, ვ. მოსტერის, მ. ძაძამიას და

„თანამედროვე არბო“ საქართველოს ნაპირთან, 1984 წ.

დამპყრობის დასაწყისში ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და ვიკტორ ნოზაძის საზოგადოების თაოსნობით აღინიშნა ვიკტორ ნოზაძის დაბადებიდან 130 წლისთავი, რომელსაც 5 და 7 დეკემბერს მიეძღვნა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში პროფესორ-მასწავლებელთა და სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენცია; 6 დეკემბერს მშობლიურმა სახსრების მუნიციპალიტეტის ვიკტორ ნოზაძის სახელობის სოფელ მოძვის საჯარო სკოლაში, სადაც არსებობს ვიკტორ ნოზაძის მუზეუმი, პატივი მიაგო ღირსეულ მამულიწვილს, თანასოფელს, ვიკტორ ნოზაძეს. სკოლაში გამართულ შეხვედრაზე საჯარო ლექციითა და სიტყვებით წარსდგნენ ვიკტორ ნოზაძის საზოგადოების თავმჯდომარე სიმონ ნოზაძე, საზოგადოების წევრი და ვიკტორ ნოზაძის თვანის შთამომავალი შაბაპა ნოზაძე, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი ნესტან სულაზა, პოეტი მრძელპედაგოგი, ფილოლოგი მანანა სიტყვიანი, ნოზაძეთა საგვარეულოს სხვა წარმომადგენლები. მოძვის სკოლის მოსწავლეებმა წარმოადგინეს მონტაჟი ვიკტორ ნოზაძის სამეცნიერო ნაშრომების მიხედვით, შეასრულეს სიმღერები, რითიც გამოხატეს თავიანთი პატივისცემა და სიყვარული დიდი მეცნიერის მიმართ.

7 დეკემბერს საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის ქართული ემიგრაციის მუზეუმში ვიკტორ ნოზაძისადმი მიძღვნილი გამოფენა. დღეს ვთავაზობთ პროფესორ ნესტან სულაზას წერილს დიდი ქართველი პუბლიცისტის, რედაქტორისა და პოპულარული სამეცნიერო წიგნების ავტორის ვიკტორ ნოზაძის შესახებ.

სპარტაკ ქოჯულია

ნესტან სულაზა:

პუბლიცისტი, რედაქტორი, მესწიერი, დიდი რუსთველოლოგი

ვიკტორ ნოზაძის რუსთველოლოგიური მოღვაწეობის შესახებ

ონში“ 1966 წელს გამოქვეყნებული მისი ესეე „შოთა რუსთაველი“, რომელშიც რუსთაველი ქართველი ერისაგან განუყოფელ ნაწილად აღიქვა:

„სიყვარული, პოეზია და გალობა. სილამაზე და შევნიერება, კეთილობა და მოწყალება, მეგობრობა და ძმობა, სამართლიანობა და მისთვის თავდადება, მისთვის თავგანწირვა, სამშობლოს თავისუფლება, თანასწორობა ხალხთა, ყველაფერი ეს გარდაუვალია, წარუვალი, მუდმივი. - ყველაფერი ეს საკაცობრივია. საერთაშორისო... ამას უგალობ შენ! და ქართველი ერი ასეთი წარმტაცი გალობით ტკბებმა! შენი მონიშნულეული გალობითა და მრძოლის მიზნებით შენ მასთან ერთად საერთაშორისო განათლებული საზოგადოების წრეში იმყოფები. ქართველი ერი სიყვარულითა და სიხალისით ინაწილებს და თავისად მიიჩნევს შენ მოძღვრებას. შენ მრძანდები მისი უზენაესი მოძღვარი! და ქართველი ერი შენთან ერთად არის ამ საკაცობრივ, საერთაშორისო - ნატრიონისთვის მრძალში და მხარ და მხარ მიეყვება შენ! და შენთან ერთად დარწმუნებული არის, რომ ეს ნატურა ერთ დღეს სინამდვილედ გარდაიქცევა! ამიტომ მრძანდები შენ და ქართველი ერი განუყოფელი, განუშორებელი და განუყრელი! თქვენ იცოცხლებთ ერთად მარად ჟამს! იცოცხლებთ უკუნითი უკუნისამდე!.. სანამ მზე მგებოს! და ეს მსოფლიო ცოცხლობს!..“

მოხუცდავად იმისა, რომ ვიკტორ ნოზაძის რუსთველოლოგიური ნაშრომები საქართველომდე მხოლოდ მცირე რაოდენობით აღწევდა, ჩვენი სამეცნიერო საზოგადოება მათ გამოქვეყნებისთანავე, XX საუკუნის 50-იანი წლებიდან იცნობდა. ვიკტორ ნოზაძემ 30 წელზე მეტი ხნის განმავლობაში მართლმართლ იმუშავა საკმაოდ მძიმე პირობებში, შედეგად ქართველ ერს დაუტოვა ექვსი რუსთველოლოგიური მონოგრაფია და რამდენიმე დაუმთავრებელი ნაშრომი. ესენია: ვეფხისტყაოსნის ფერთამეტყველება, ბუენოს აირესი, 1953; ვეფხისტყაოსნის ვარსკვლავთმეტყველება, სანტიაგო დე ჩილე, 1957; ვეფხისტყაოსნის მისამეტყველება, სანტიაგო დე ჩილე, 1957; ვეფხისტყაოსნის საზოგადოებამეტყველება, სანტიაგო დე ჩილე, 1957; ვეფხისტყაოსნის ღმრთისმეტყველება, პარიზი, 1963; ვეფხისტყაოსნის მიჯნურთმეტყველება, პარიზი, 1975. „ვეფხისტყაოსნის“ სიმრძინის მტყველების, გულთმეტყველების, ტანთმეტყველების, ფსიქოლოგიის მტყველებისა და სხვათა გამოქვეყნებული ნაშრომების უდიდესი ნაწილი გამოცემას ელოდება.

ვიკტორ ნოზაძის წიგნები საზღვარგარეთ გამოცემისთანავე ბიბლიოგრაფიულ იმპიათობად იქცა მათი ტირაჟის გამო. იმპიათობა იყო საქართველოში, რადგან მძიმე იდეოლოგიურ-პოლიტიკური ვითარების გამო ისინი მხოლოდ მცირე რაოდენობით შექნებულა პირად ბიბლიოთეკასა და რამდენიმე სახელმწიფო, ცენტრალურ ბიბლიოთეკაში ინახებოდა. ამიტომ ნოზაძეთა საგვარეულომ, ვიკტორ ნოზაძის საზოგადო-

ებამ, განიზრახა მისი შრომების მრავალტომეულის ხელახლა გამოცემა, რასაც, იმედია, დაემატება მის არქივში დარჩენილი მასალები, რომელთაგან ვიკტორ ნოზაძის მიერ ზოგი ისე იყო დაწერილი, რომ ცოტა აკლდა გამოსაცემად მომზადებას, ხოლო ნაწილი ფრაგმენტული და გეგმა-პროსპექტების სახითაა დაცული, მაგრამ არსებითად მაინც დამუშავების შთაბეჭდილებას ტოვებს და მომავალ მკვლევარებს სხვადასხვა პრობლემების დამუშავებისას წინასწარი სამუშაო მასალა მოპოვებული დაუხვდებათ.

სალკო აღნიშვნის ღირსია ვიქტორ ნოზაძის რედაქტორობით პარიზში 1966 წელს რუსთაველის დაბადების 800 წლისთავისადმი მიძღვნილი ჟურნალ „პავსანისონის“ საგანგებო ტომის გამოცემა, რომელიც ვიქტორ ნოზაძემ რამდენიმე რუსთველოლოგიური სტატიის გამოცემაზე. გამოცემაში ნაშრომების უდიდესი ნაწილი შოთა რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტში გამოცემად მოგზადდა გურამ გარამის ხელმძღვანელობით 1999-2005 წლებში.

„ვიკტორ ნოზაძის საზოგადოების“ მიერ უკვე გამოცემულია ოთხი ტომი: „ვეფხისტყაოსნის“ ფერთამეტყველება, „ვეფხისტყაოსნის“ ვარსკვლავთმეტყველება, „ვეფხისტყაოსნის“ მისამეტყველება, „ვეფხისტყაოსნის“ საზოგადოებამეტყველება. მათგან სამი ტომი მომზადდა გურამ შარაძის რედაქტორობით, მეოთხე ტომი გამოსაცემად მოამზადა თამარ ტყემალაძემ. ამჟამად გამოსაცემად მომზადებულია „ვეფხისტყაოსნის ღმრთისმეტყველება“. ვიკტორ ნოზაძის ეს მონოგრაფია მოცუ-

ვიქტორ ნოზაძემ როგორც საზღვარგარეთ მოღვაწე მესწიერმა თავისი რუსთველოლოგიური სამუშაოები მრავალტომეულოდ დატოვა. მისი რუსთველოლოგიური თვალის გადავლევამ 30 გამოცემისა და ალტაგვანის იმეგვის, როგორც მსოფლიო მსოფლიო სამეცნიერო საქმიანობის წარმატება ერთად აღაშინა მისი მრძალმა!

ვიკტორ ნოზაძემ შესანიშნავი განათლება მიიღო, სწავლობდა მოსკოვის უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტზე, რომლის დასრულების შემდეგ 1917-1920 წლებში თბილისში უწინააღმდეგეთების მუშაობაში მონაწილეობდა, ერთხანს იყო „საქართველოს რესპუბლიკის“ თანარედაქტორი. 1920 წელს კი საქართველოს დემოკრატიულმა მთავრობამ დასავლეთ ევროპაში წარგზავნა 70 ახალგაზრდასთან ერთად სწავლის გასაგრძელებლად, რის შემდეგაც იგი სამშობლოში აღარ დაბრუნებულა. საზღვარგარეთ მეცნიერულთან ერთად ერთხანს უწინააღმდეგეთურ საქმიანობას ეწეოდა და საკმაოდ მრავალრიცხოვანი საზოგადოებრივ-პოლიტიკური და პუბლიცისტური სტატიები გამოაქვეყნა. მისთვის მთავარი მაინც სამეცნიერო მოღვაწეობა იყო და უდიდესი კვალიც დატოვა რუსთველოლოგიურ მეცნიერებაში. რუსთველოლოგიურ პრობლემებზე მუშაობა ვიკტორ ნოზაძემ მეორე მსოფლიო ომის პერიოდში დაიწყო ბერლინში. მეცნიერს ცხოვრება უწევდა გერმანიაში, ავსტრიაში, არგენტინაში, ჩილეში, მრავალი ახალი, ესპანეთში, ამერიკის შეერთებულ შტატებში; ბოლოს თავისი ძმის, გიორგის, ოჯახთან ერთად დასახლდა საფრანგეთში, პარიზში, ქართველთა სამეცნიერო ლევილში, სადაც მოწყოლილი ჰქონდა ქართული სტამბა და სამუშაო კაბინეტი. ყველგან, სადაც უწევდა ცხოვრება, მუდმივად მუშაობდა „ვეფხისტყაოსნის“ განკითხვის „ტომებზე, რომლებიც რუსთველოლოგიური პრობლემების ფართო სპექტრით შესწავლას ისახავდა მიზნად და ქართველ ერს საუნჯედ დაუტოვა.

იგი განსაკუთრებული სიყვარულითა და ინტერესით იკვლევდა რუსთველოლოგიურ პრობლემებს, ხოლო თუ რა იყო მისთვის რუსთაველი და მისი პოემა, ყველაზე უკეთ გვახსენებს უწინააღმდეგეთურ „პავსანისონის“

ვიქტორ ნოზაძის დაბადების 130 წლისთავისადმი მიძღვნილი შეხვედრის მონაწილეები სარხარის მუნიციპალიტეტის სოფელ მოქვის ვიქტორ ნოზაძის სახელობის საჯარო სკოლის პედაგოგებთან

ლომით ყველაზე დიდია, რადგან მასში რუსთველოლოგიური პრობლემების ყველაზე რთული, შოთა რუსთველისა და მისი პოემის, „ვეფხისტყაოსნის“, რელიგიურ-სარწმუნოებრივი და მსოფლმხედველობრივი საკითხებია გამოწვეულიყო გამოკვლეული.

ვიკტორ ნოზაძის მონოგრაფიების მნიშვნელობას განსაზღვრავს ის გარემოება, რომ რუსთველოლოგიური პრობლემების ყველაზე მთავარ ვერსიას ერთი მკვლევარი მათ გვერდს ვერ აუვლის და თანამედროვე მკვლევარი, სხვაგვარი ერთად, ენციკლოპედიური ღირებულების მქონე მის შრომებში უთუოდ მიმართავს, მისგან ბევრს შეიძენს, ბევრს გამოადგება გზამკვლევადაც. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ კვლევით საქმიანობასთან ერთად მეცნიერი თავის წიგნებს საკუთარი ხელით აწყობდა და ბეჭდავდა, თვითონ იყო ასოთამაშობი და კორექტორიც, დამკაბადონებელიცა და ამკინებელიც.

ვიკტორ ნოზაძის მეცნიერულ მემკვიდრეობაში განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს მის უმაღლეს და უმნიშვნელოვანეს გამოკვლევას „ვეფხისტყაოსნის ღმრთისმეტყველება“, რომელიც 1963 წელს გამოქვეყნდა პარიზში. ეს მონოგრაფია ვიკტორ ნოზაძის რუსთველოლოგიური მემკვიდრეობაში გამოჩენილია მისი განსაკუთრებული ღირებულებით რუსთველოლოგიის ისტორიაში. მასში რუსთველოლოგიური პრობლემების ყველაზე რთული, რუსთველის აღმსარებლობისა და მისი პოემის რელიგიურ-სარწმუნოებრივი, მსოფლმხედველობრივი, ფილოსოფიური საკითხებია გამოწვეულიყო შესწავლილი და გამოკვლეული.

რუსთველოლოგიური სამეცნიერო ლიტერატურაში შოთა რუსთველის მსოფლმხედველობის შესახებ კვლევის ადრეული ეტაპიდანვე გამოითქვა განსხვავებული შეხედულებები. საკითხის შესწავლას სამ საუკუნეზე მეტი ხნის ისტორია აქვს, იწყება ვახტანგ მეექვსის „თარგმანებიდან“, გრძელდება მთელი XIX-XX საუკუნეების განმავლობაში და გრძელდება ამჟამადაც. მხოლოდ ჩამონათვალიც კი საკმაოდ შთამბეჭდავია: მარი ბროსე, გ. გვაზავა, ნ. მარი, იუსტ. აბულაძე, პ. მიროიანი, მ. რამიშვილი, ი. ფანცხავა, პ. ინგოროყვა, კ. კაპანელი, მ. ავალიშვილი, ი. ჯავახიშვილი, ალ. ბარამიძე, მ. ტროიშვილი, ნ. ყორღანიანი, გრ. ფერაძე, გ. ქიქოძე, ა. გაჩეჩილაძე, შ. ნუცუბიძე, ს. იორდანიშვილი, კ. ჭიჭინაძე, მ. გოგიბერიძე, ე. შიშხარიანი, გ. იმედაშვილი, გ. ნადირაძე, რ. სტივენსონი, მ. ბოზუა, ვ. კერძევაძე და სხვ. მათგან უნდა გამოიყოს კ. ვეკელიძე, რომელმაც სრულყოფილად ჩამოაყალიბა თავისი შეხედულებები რუსთველის აღმსარებლობისა და მისი პოემის რელიგიურ-სარწმუნოებრივი, ქრისტიანული მსოფლმხედველობრივი პრობლემების შესახებ.

მეცნიერთა ძირითადი ნაწილი რუსთველს ტრადიციულად ქრისტიანული მსოფლმხედველობის მქონედ მიიჩნევდა, ზოგი – მუსლიმობის, ზოგი – სოლანიზმის, ზოგი – პანთეიზმის, ზოგი – მანიქეველობის და ზოგიც სხვა რელიგიის მიმდევრად სახავდა. საკმაოდ დიდი დრო დასჭირდა რუსთველოლოგიაში იმ მართებული შეხედულების დამკვიდრებას, რომ რუსთველის მხატვრულ-ესთეტიკური და მსოფლმხედველობრივი ნაზრები, „ვეფხისტყაოსნის“ მემკვიდრეობით ღირებულება ერთგულ ძირებს და ქრისტიანულ თვალთახედვას ემყარება, რამაც დასაბამი მისცა რუსთველის მსოფლმხედველობის შესწავლას ანტიკურ, შუა საუკუნეებისა თუ რენესანსის ეპოქის სხვადასხვა ფილოსოფიური სისტემებისა და საღვთისმეტყველო მსოფლმხედვის საფუძველზე. კვლევის ყოველ ეტაპზე აქტუალური იყო ქრისტიანული მსოფლმხედველობის საკითხები „ვეფხისტყაოსანში“. ამ თვალსაზრისით განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს კორნელი კეკელიძისა და 1932-1952 წლებში საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის კალისტრატეს (ციციქაძის) შრომებს (ნაშრომი „რუსთველის მსოფლმხედველობისათვის“ გვიან, რუსთველის საიუბილეო – 1966 წელს, გამოქვეყნდა კრებულში „შოთა რუსთველი“, ისტორიულ-ფილოლოგიური ძიებანი, კორნელი კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ინსტიტუტის გამოცემა, გამომც.: „მეცნიერება“, თბილისი, 1966), რომლებშიც ქრისტიანული მსოფლმხედველობის არსებითი საკითხებია აღძრული.

შოთა რუსთველის მსოფლმხედველობის შესახებ გამოითქვა სხვადასხვა რიგის შეხედულებანი, მაგრამ ძირითადი მიხედვით ქრისტიანული აღმსარებლობისა და თხზულების ქრისტიანული მსოფლმხედველობის აღიარება იყო. შოთა რუსთველის მსოფლმხედველობის ქრისტიანულად აღქმაში უდიდესი წვლილი მიუძღვის ვიკტორ ნოზაძის მონოგრაფიის „ვეფხისტყაოსნის ღმრთისმეტყველება“. მასში მრავალმხრივადაა შესწავლილი რუსთველის პოემაში ღმერთის, სამყაროს, ადამიანის ქრისტიანული აღქმა, საღმრთო სახელთა სიმბოლიკა, დეტალი, პოემაში ნახსენები ცალკეული მიმდევრული პერსონაჟი და პასაჟი, დიდი ადგილი უჭირავს ყოველი პერსონაჟის ქმედების ქრისტიანული თვალთახედვით განხილვას, ყოველი ეპიზოდი, ლექსიკური ერთეული ქრისტიანული მსოფლმხედველობის კვალობაზე შეისწავლა და თითოეული საკითხი, რომელსაც შეეხო, ჯვარსახოვნებით წარმოაჩინა, რითაც ყოველი განსახილველი საკითხის ვერტიკალურ-ჰორიზონტალურ ჭრილში აღქმის საშუალება მისცა დაინტერესებულ მკითხველს.

მონოგრაფიაში გამოკვეთილია ვიკტორ ნოზაძის შეხედულება რუსთველის მსოფლმხედველობის შესახებ: რუსთველი მას მიაჩნია ქრისტიანული აღმსარებლობის მქონე პოეტად და თვით პოემა – ქრისტიანულ მსოფლმხედველობაზე დამყარებულ მხატვრულ ნაწარმოებად. შესაბამისად, მკვლევარმა დეტალურად განიხილა მანამდე არსებული თეორიები მუსლიმობის, მანიქეველობის, სოლანიზმის, პანთეიზმისა და სხვა მოძღვრებათა პოემაში არსებობის შესახებ, უარყო ისინი და დამატებით დაასაბუთა რუსთველის პოემაში ქრისტიანული მსოფლმხედველობის საფუძვლები, რითაც მომავალ მკვლევარებს თავისი მონოგრაფიის ძირითადი დებულებათა საფუძველზე ქრისტიანული მსოფლმხედველობის საკითხთა კვლევის პერსპექტივები დაუსახა.

ცხადია, ყოველი იმ საკითხის განხილვა, რაც შოთა რუსთველის ქრისტიანული მსოფლმხედველობის წარმოსაჩენად იყო აუცილებელი, კიდევ მოითხოვდა კვლევას, რაც მისი მონოგრაფიის გამოქვეყნების შემდეგ გაგრძელდა, რაც, შეიძლება ითქვას, ვიკტორ ნოზაძის მიერ გამოთქმულ შეხედულებათა შედეგადაც ჩამოყალიბდა. შეიძლება დასახელდეს შ. ნუცუბიძის, შ. ხიდაშელის, ნ. ნათაძის, ს. ცაიშვილის, შ. ლლონტის, მ. მ. წერეთლის, მ. გიგინიშვილის, მ. გამსახურდიას, ე. ხინთიბის, შ. კარბელაშვილისა და სხვათა შრომები.

გ. ნოზაძემ მონოგრაფიაში გამოყო შემდეგი საკითხები: 1. სახელისათვის ღმერთისა; 2. სიკვდილისათვის; 3. საიქიოსათვის; 4. მიბლია და „ვეფხისტყაოსანში“; 5. „ვეფხისტყაოსანის“ ისლამი. თითოეული საკითხი, რომელსაც შეეხო და რომლის თაობაზე თავისი კომპეტენტური მოსაზრება გამოთქვა ვიკტორ ნოზაძემ, საფუძველიანადაა შესწავლილი მსოფლიოს ხალხთა მითოსური, ფილოსოფიური, რელიგიურ-საღვთისმეტყველო წყაროების გათვალისწინებით, ე. ი. ყოველი საკითხი განხილულია ვერტიკალურ-ჰორიზონტალურ ჭრილში. ნაშრომში წარმოჩენილია, ერთი მხრივ, მითოლოგიური, ფილოსოფიური, რელიგიური, ნაწილობრივ ესთეტიკური შეხედულებანი საღმრთო სახელთა შესახებ, რომლებიც შოთა რუსთველამდე იყო შემუშავებული საღვთისმეტყველო ლიტერატურაში და, მეორე მხრივ, საკუთრივ „ვეფხისტყაოსნის“ დებულებები და ცნებები, რომელთა სათავეები მის წინარეულტურულ ტრადიციებშია საძიებელი. მთელ მონოგრაფიას გასდევს დებულება იმის შესახებ, რომ რუსთველის მსოფლმხედველობის საფუძველი შორსაა ყოველგვარი შუამავიდან, ეკლექტიზმისაგან, სხვადასხვა მსოფლმხედველობაზე შერევისაგან; მსოფლმხედველობა „ვეფხისტყაოსანში“ არის ერთიანი და მთლიანი, „პოემის საზოგადოების მსოფლმხედველობისა და უარყოფა იქნებოდა“ (ნოზაძე, 1963: 35).

(დასასრული მორიგ ნომერში)

სოლიდარობის ფონდი „ნანტიუსი“

პაპისის უნივერსიტეტი ახლად დაარსებული სოლიდარობის ფონდი „ნანტიუსი“ კურთხევის დონისძიება გაიმართა, რომლის დამფუძნებელიც ტოლენანტობის საერთაშორისო ქომაგი და ისტორიის მცველი მონაზონი სილონიაა.

მონაზონი სილონია, უნივერსიტეტის პრეზიდენტი კაბა მენგველია, მოდერატორი კი პროფესორი, „მედიასის“ დამფუძნებელი და „საერთაშორისო გამჭვირვალობა – საქართველო“ მედია პროგრამების მენეჯერი მარია ვერსანია იყო.

კურთხევაზე, ასევე, წარმოდგენილი იყო ახალი კონცერტალური ნამუშევარი, სამაჟური – ხიდი! – რომლის კონცეფციაც დაკავშირებულია საქართველოს ევროინტეგრაციის პროცესთან.

ლონისძიება გახსნა და დამსწრე აუდიტორიას მიესალმა კავკასიის უნივერსიტეტის პრეზიდენტი **კაბა მენგველია**, მოდერატორი კი პროფესორი, „მედიასის“ დამფუძნებელი და „საერთაშორისო გამჭვირვალობა – საქართველო“ მედია პროგრამების მენეჯერი **მარია ვერსანია** იყო.

ლონისძიება მიმდინარეობდა და ქართული უძველესი კულტურისთვის დასავლურ ცივილიზაციაში დამზრუნვის მნიშვნელობას. პრეზენტაციას ესწრებოდნენ ევროკავშირისა და უკრაინის საელჩოს წარმომადგენლები, ასევე, სხვა საპატიო სტუმრები.

სამაჟური – ხიდი

ქართველები ჰაბის „ახალ ეკლესიაში“ აპერდენ

საქართველოს მთავრობის მხარდაჭერით მიმდინარე ფესტივალზე „ევროპალია-საქართველო“ ჰოლანდიის ქალაქ შააგაში, შააგის სამეფო კონსერვატორიის, „ამარეს“, ორგანიზებით, ახალ ეკლესიაში (nieuwe kerk) ახალგაზრდა თაობის გამორჩეული ქართველი მუსიკოსების – სანდრო გვამყარისა და ცოცხალი მუსიკის კონცერტი გაიმართა.

ლონისძიებას დაესწრნენ საქართველოს კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის მინისტრი თეა წულუკიანი და საქართველოს საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი ნიდერლანდების სამეფოში დავით სოლომონია. ახალგაზრდა ხელოვანებმა, რომლებმაც არაერთ წარმატებას მიაღწიეს და უკვე არიან აღიარებული ვან-საკურთხეველად ნიჭიერ მუსიკოსებად, ჰოლანდიელი მსმენელისთვის დასავლეთევროპული და ქართველი კლასიკოსი კომპოზიტორებისა და საკუთარი საავტორო ნაწარმოებები შესარულეს. ნიდერლანდების სამეფოში სანდრო გვამყარის იცნობენ „პოლიუმ კლასიკაში“ და 2022 წელს „კონცერტგეგმაში“ შესრულებული ნაწარმოებებით, ცოტნე ზედგინიძისთვის კი ეს ამ ქვეყანაში პირველი კონცერტია. კონცერტმა მაყურებლის დიდი მოწონება დაიმსახურა. ფესტივალის მიმდინარეობისას ცოტნე ზედგინიძის სოლო, საავტორო კონცერტი გაიმართება მრეისონშიც, ნატიფი ხელოვნების ცენტრ „გოზარში“ კონცერტის შემდეგ ნორჩი მუსიკოსი ბელგიელი ახალგაზრდა კომპოზიტორებს, მუსიკოსებსა და სამუსიკო სკოლების მოსწავლეებს შეხვდება და ისაუბრებს თავისი შემოქმედებისა და, ზოგადად, მუსიკის შესახებ.

საქართველოს მთავრობის მხარდაჭერითა და „ევროპალია-საქართველო“ ეგიდით, მიმდინარე წლის 4 ოქტომბრიდან 2024 წლის თებერვლის ჩათვლით, ბელგიასა და მის მოსაზღვრე ქვეყნებში 60-ამდე მასშტაბური და მრავალფეროვანი ღონისძიება იმართება.

ნიკოლოზ თაბუკაშვილის პრემიის ღაშკარაბები

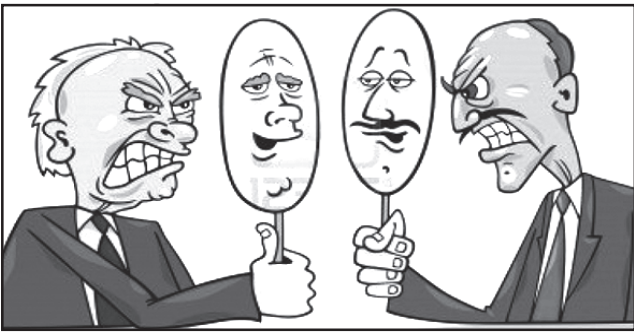
აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის განათლებისა და კულტურის მინისტრმა ნანა ბაგაშიძემ, სახელით ხელოვნების დარგში შეტანილი განსაკუთრებული წვლილისთვის, ნიკოლოზ თაბუკაშვილის სახელობის პრემიის მისაპოვნებლად გამართული კონკურსის გამარჯვებული ალექსანდრე ხუმუას დააჯილდოვა.

ალექსანდრე ხუმუას ფერწერული ნამუშევრისთვის „ურბანიზაცია“ ნიკოლოზ თაბუკაშვილის სახელობის პრემიის ღაშკარაბების დიპლომი და ფულადი ჯილდო გადაეცა. ასევე, კონკურსის ფინალისტებს, ფერმწერ ვერიკო იოშაშვილს უსათაურო ნამუშევრისთვის და მოქანდაკე ნინო თალაკვაძეს ნამუშევრისთვის „სულის მეთამროფობა“ ფასიანი საჩუქრები და თაიგულები გადაეცათ.

აფხაზეთის განათლებისა და კულტურის სამინისტროს მიერ, ნიკოლოზ თაბუკაშვილის სახელობის პრემიის მოსაპოვნებლად გამოცხადებულ კონკურსში წარმოდგენილ ნამუშევრებს, დარგის სპეციალისტებისა და ექსპერტებისგან შემდგარი კომისია აფასებს და პრემია გაიცემა სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგში შეტანილი განსაკუთრებული წვლილისა და ნაყოფიერი შემოქმედებითი მოღვაწეობისთვის.

ლიბერალიზაცია და აისი განხორციელების აეთოლოგია

შატლის დიპლომატია - Shuttle diplomacy

დიპლომატიასა და საერთაშორისო ურთიერთობებში, შატლის დიპლომატია (shuttle us - შატლის ავტობუსი წარმოადგენს სატრანსპორტო საშუალებას, რომელიც უმოკლესი მარშრუტით, წინ და უკან, სწრაფად და გაუჩერებელი მოძრაობის გარეშე შორის) წარმოადგენს ავტორიტეტული, შუამავალი მხარის სწრაფ მოქმედებას, როდესაც ის მრავალჯერად ვიზიტებს ახორციელებს, როგორც წესი, ომში მყოფი მხარეების ლიდერებთან და მათ შორის არსებულ შეიარაღებულ დაპირისპირებას ისე აგვარებს, რომ ამ უკანასკნელთა რთმანეთთან უშუალო კონტაქტი და ნახვა არ უწყვეტ.

ამ ტერმინის შექმნაც, უშუალოდ, აშშ-ის ყოფილ სახელმწიფო მდივნის, ჰენრი კისინჯერის სახელთან არის დაკავშირებული. ეგიპტისა და ისრაელს შორის მიმდინარე ომს ქიფურის ომის დასრულების შემდეგ საომარ მოქმედებებს მაინც ჰქონდა ადგილი ორ მხარეს შორის. ამიტომ, კისინჯერმა 1973 წლის 5 ნოემბერს დაიწყო შატლის დიპლომატიის განხორციელება და 2 კვირასა და 5 დღეში საომარი მოქმედებები დაასრულა.

ნიქსონისა და ფორდის ადმინისტრაციების დროს (1969-1977) კისინჯერი წარმატებულად ახორციელებდა შატლის დიპლომატიას ახლო აღმოსავლეთის რეგიონში, რის შედეგადაც დაიწყო შეთანხმებები ისრაელსა და სირიას შორის გოლანის სიმაღლეებზე 1974 წელს და „სინაის დროებითი შეთანხმება“ 1975 წელს. ამის შედეგად, კისინჯერის სახელმწიფო მდივნის თანამდებობაზე ყოფნის პერიოდში, ტერმინი „შატლის დიპლომატია“ ფართოდ გავრცელდა მთელ მსოფლიოში.

ეკონომიკური დიპლომატია - Economic Diplomacy

ეკონომიკური დიპლომატიის მიზანია, სახელმწიფოს კონომიკური რესურსების მთელი სპექტრის განვითარება საზღვარგარეთ არსებულ ისეთი ეკონომიკური საშუალებების გამოყენებით, როგორცაა ვაჭრობა, ინვესტიციები და ფინანსური დახმარებების მოზიდვა, რაც ხელს უწყობს ახალი სამუშაო ადგილების შექმნასა და ეკონომიკური კეთილდღეობის წახალისებას. ის ასევე შეიძლება გამოყენებულ იქნას კონფლიქტების მოსაგვარებლად და სახელმწიფოებს შორის დიპლომატიური კავშირების გასაუმჯობესებლად.

ეკონომიკური დიპლომატიის ნიმუშად აშშ-ის პრეზიდენტმა, ბილ კლინტონმა დაახსენა არკანზასელი მეფრინველეობის ინდუსტრიის მაგნატის, დონალდ ტაისონის მაგალითი, რომელიც მან დიპლომატიური მისიით ჰონგ კონგში მიაღწინა. ამის გამო, კლინტონის ოპონენტებმა იგი გააკრიტიკეს და განაცხადეს, რომ ადგილი ჰქონდა პოლიტიკურ პროტექციონიზმს, რადგან ტაისონი კლინტონის წინა საარჩევნო კამპანიას აფინანსებდა, როგორც გუბერნატორის (არკანზასი), ისე, შემდგომ, საპრეზიდენტო არჩევნების დონეებზე. კლინტონმა ამის საპასუხოდ წარმოთქვა სიტყვა, სადაც შეეცადა აეხსნა, თუ რა სარგებელი ნახა აშშ-მა ტაისონის ჰონგ კონგში მივლინებით. კერძოდ, მან ხაზი გაუსვა ტაისონის ეკონომიკურ ნიჭს, რომელმაც ამ უკანასკნელს მისცა საშუალება, რომ შეენიშნა, რომ ჩინურ კულტურაში ადამიანები უპირატესობას ანიჭებენ ქათმის ბარკლებსა და ფრთებს, ხოლო დასავლურ კულტურაში (აშშ, ევროპა) გამოიყენება მხოლოდ მკერდის თეთრი ხორცი.

შესაბამისად, ჩინური მეფრინველეობის ინდუსტრია თეთრ ხორცს ყრის და ანადგურებს, ხოლო დასავლური მეფრინველეობის ინდუსტრია უარყოფს ბარკლებს და ფრთებს. კლინტონის თქმით, ტაისონმა შეს-

შუაგავლის შეჭმას მისი მოსმენა ჯობს!

კალაუფლების შეკავების ხელოვნება

თავაზა ჩინელ კოლეგებს, რომ ორივე მხარეს მათ მიერ უარყოფილი ქათმის ნაწილები გადაყრის მაგივრად ერთმანეთში გაეცვალოთ, რამაც ორივე მხარეს ორმაგი მოგება მოუტანა.

საბანანათმშენებლო დიპლომატია - Educational Diplomacy

ბანანათმშენებლის დიპლომატიის მიზანია განათლების გამოყენება საერთაშორისო ურთიერთობებისა და ინტერ კულტურული ურთიერთგაგების გასაუმჯობესებლად. ის მოიცავს საერთაშორისო უნივერსიტეტებს, მათ შორის იდეების გაცვლას, რაც ხელს უწყობს ახალი საგანმანათლებლო პროგრამების ჩამოყალიბებას, რაც ასევე საჭიროა ეროვნულ საზღვრებს შორის თანამშრომლობისა და გლობალური ურთიერთგაგების დასამყარებლად.

სპორტული დიპლომატია - Sports Diplomacy

სპორტული დიპლომატია ხელს უწყობს სპორტის განვითარებას, რისი მიზანაც დიპლომატიური ურთიერთობების, გლობალური მშვიდობისა და ურთიერთგაგების დამყარებაა. ის იყენებს მძლეოსნობას კომუნიკაციისა და თანამშრომლობის გასაძლიერებლად და სახელმწიფოებს შორის, კულტურებსა და საზოგადოებებში არსებულ ხარვეზების გადასაღებად. სპორტულმა დიპლომატიამ შეიძლება ხელი შეუწყოს გარემოს დაცვას, გენდერულ თანასწორობას, ადამიანის უფლებებს და სოციალურ და ეკონომიკურ ზრდას. ის ასევე შეიძლება გამოყენებულ იქნას ერებს შორის დიპლომატიური კავშირების გასაუმჯობესებლად და საერთაშორისო პრობლემების განხილვის ფორუმის შესაქმნელად.

შეიძლება ითქვას, რომ სპორტული დიპლომატია მშვიდობის დამყარების ერთ-ერთი უძველესი მეთოდია. ძველ საბერძნეთში, ძველი ველთაღრიცხვით 776 წლიდან 393 წლამდე, ყოველ ოთხ წელიწადში ერთხელ, ტარდებოდა ოლიმპიური სპორტული თამაშები. ეს იყო რელიგიური ფესტივალის ნაწილი, რომელიც ძველბერძნულ დმერტოთა მეფის, ზევსის საპატივსაცემოდ იმართებოდა და მისი სახელწოდება „ოლიმპიური“ - ოლიმპის მთის სახელიდან მომდინარეობდა, რომელიც ბერძნული დმერტების სახლს წარმოადგენდა. ოლიმპიური თამაშები ბერძენთა ცხოვრების ცენტრალური ნაწილი იყო და ყოველწლიურად ცდილობდნენ, რომ ოლიმპიადების დროს ომები არ ყოფილიყო. თავიდან ოლიმპიადა ერთი დღე გრძელდებოდა, შემდგომ კი ის ოთხი დღის განმავლობაში მიმდინარეობდა, რასაც ბოლო დაემატა მეხუთე დამავირგვინებელი დღე, როდესაც ხდებოდა გამარჯვებულთათვის პრიზების გადაცემა და მათთვის ეწეობოდა საზეიმო ბანკეტები.

მიუხედავად იმისა, რომ ოლიმპიური თამაშები ჩვენ წელთაღრიცხვის მეოთხე საუკუნეში დასრულდა, კაცობრიობას მათდამი ინტერესი არ დაუკარგავს, რის შედეგადაც, 1896 წელს, ათენში, ერთობლივი ძალისხმევით პირველი თანამედროვე ოლიმპიური თამაშები ჩატარდა.

სახალხო დიპლომატია - Public Diplomacy

სახალხო დიპლომატია არის დიპლომატიის სახეობა, რომელიც ხაზს უსვამს უცხო ქვეყნის მოქალაქეებთან ურთიერთობის დამყარების აუცილებლობას. ის არის რბილი ძალის სახეობა, რომელიც გულმგობს სახელმწიფოებს შორის კავშირებისა და ურთიერთგაგების ხელშეწყობას კულტურული, ეკონომიკური და საგანმანათლებლო გამოცდილების გაცვლის გზით. სახალხო დიპლომატია ასევე შეიძლება მოიცავდეს უცხოელ აუდიტორიასთან მედიისა და სხვა სახის კომუნიკაციის საშუალებით დაახლოვებას.

კიბერდიპლომატია - Cyber Diplomacy

კიბერ დიპლომატიის მიზანია ლექტრონული კომუნიკაციისა და ტექნოლოგიების გამოყენება დიპლომატიის და საგარეო საქმეების პროგრესისათვის. იგი მოიცავს ისეთი ტექნოლოგიური ინსტრუმენტებს, როგორცაა სოციალური მედია, ვებსაიტები და სხვა ონლაინ პლატფორმები, რომელიც ელექტრონული დიპლომატიური შეხვედრების, დებატებისა და გლობალური თანამშრომლობის გასაუმჯობესებლად გამოიყენება.

კიბერდიპლომატია არის ხელოვნება, მეცნიერება და საშუალება, რომლის გამოყენებით სახელმწიფოები, პოლიტიკური დაჯგუფებები, ან ინდივიდები კიბერსივრცეში აწარმოებენ თავიანთ პოლიტიკურ, ეკონომიკურ, კულტურულ ან სამეცნიერო ურთიერთობებს იმ მიზნით, რომ შენარჩუნდეს მშვიდობიანი ურთიერთობები. სამწუხაროდ, დღეს ინტერნეტი იქცა გეოპოლიტიკური რძოლებისა და დეზინფორმაციის გავრცელების ასპარეზად. ამის კარგი მაგალითებია კიბერ დანაშაულის ის შემთხვევები, რომლებსაც ადგილი ჰქონდა აშშ-ის არჩევნებში, საფრანგეთის პრეზიდენტ მაკრონის საარჩევნო კამპანიისა და გერმანიის ბუნდესტაგის არჩევნების დროს. შესაბამისად, კიბერ დიპლომატიის ამოცანაა მინიმუმამდე დაიყვანოს კიბერ აგრესიის ისეთი გამოვლინებები, როგორცაა: კიბერშეტევები სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვან ინფრასტრუქტურებზე, მონაცემთა დარღვევები, კიბერდანაშაული, კიბერჯაშუშობა, ონლაინ ქურდობა და შეურაცხყოფელი კიბეროპერაციები, რომლებსაც ზოგიერთი სახელმწიფო, თუ არა სახელმწიფო აქტორები ახორციელებენ.

კულტურული დიპლომატია - Cultural Diplomacy

კულტურული დიპლომატია არის იდეების, ხელოვნების ნიმუშების, ინფორმაციისა და კულტურის სხვა ელემენტების გაზიარება სახელმწიფოებსა და მათ მოქალაქეებს შორის ურთიერთგაგების გასაუმჯობესებლად, რაც ასევე აუცილებელია კულტურული განსხვავებებისა თუ დაპირისპირებების გადასაღებად. მიუხედავად იმისა, რომ დიპლომატიის ს სახეობა ხშირად უგულვებელყოფილია, მის გამოყენებას შეუძლია მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანოს ეროვნული უსაფრთხოების მიზნების მიღწევაში.

სამეცნიერო დიპლომატია - Science Diplomacy

სამეცნიერო დიპლომატია არის მეცნიერებისა და ტექნოლოგიების გამოყენება საერთაშორისო თანამშრომლობის გასაძლიერებლად და სახელმწიფოებს შორის ხიდების შესაქმნელად...

ენერგეტიკული დიპლომატია - Energy Diplomacy

ენერგეტიკული დიპლომატია არის დიპლომატიური ურთიერთობების გამოყენება ენერგეტიკულ ინდუსტრიაში ენერჯის ინტეგრაციის წინსვლის დასაცავად...

რეგიონალური დიპლომატია - Regional Diplomacy

რეგიონალური დიპლომატია მოიცავს ურთიერთობების წარმართვას იმ სახელმწიფოებს შორის, რომლებიც კონკრეტული გეოგრაფიული არეალის შემადგენელი ნაწილები არიან...

ჯანდაცვის დიპლომატია - Health Diplomacy

ჯანდაცვის დიპლომატია იყენებს დიპლომატიურ ტექნოლოგიებს გლობალური ჯანმრთელობის ისეთი პრობლემების გადასაჭრელად...

კალაუფლების შიკარხების ხელოვნება

რობორც ვხედავთ, კაცობრიობის ისტორიის საწყისიდან დღემდე, დიპლომატია საერთაშორისო მშვიდობისა და სტაბილურობის ერთ-ერთ უმთავრეს ინსტრუმენტად რჩება...

„ატენიონი“

სიევარული „ღვთიურ ქოხში“, საქართველო რომ ჰქვია

არ ვიცი, არსებობს თუ არა ორნამი ან სხვადასხვა ფერის შური.

ის კი ფაქტია, რომ ასეთი კრებულის გამოცემის იდეა შემზრდა.

ან გამკვირვება. ნანა ჭანტურისთვის დამახასიათებელია ორიგინალური იდეები.

თორღ, არა ორიგინალურობისთვის, არამედ საქმისთვის. ეს მართლაც საქმეა.

მნიშვნელოვანი საქვეყნო საქმე. „აფხაზეთი სამავშლო ლიტერატურის ანთოლოგია.“

პროექტის ავტორი და რედაქტორი - ნანა ჭანტურია; მხატვრული რედაქტორი - ნუნუ ჯანელიძე.

მხატვარი - დალი მუხაძე; დიზაინერი - ვახტანგ ზაქარაია;

პუბლიკისტი აფხაზეთიდან - რიტა ამიჭა - მარღანასი; თარგმანი - ნანა ჭანტურია (პროზა), დალი მუხაძე, ნუნუ ჯანელიძე.

საინტერესოა, აფხაზეთ ენაზე თუ აქეთ ასეთი ანთოლოგია? კიდევ რომ ჰქონდეთ, მაინც უნდა აღფრთოვანდნენ და უდიდესი მადლიერებით შეხედნენ იმ ფაქტს, რომ ასეთი ანთოლოგია „ხმათა ხავერდების და ღმერთების ენაზე“ გამოიცა.

მადლიერება ვახსენე. სწორედ მადლიერებას ეხება ამ წიგნში შესული ერთ-ერთი ზღაპარი.

ნონა ჯინჯოლიას „ღვთის საჩუქარი“. ძალიან დამაინტერესა ავტორის ასაკმა.

თუმცა, მთავარი ისაა, რაც იქ წერია. უფალი დედაშიწაზე დაშვებას ინებებს, ახლოდან რომ ენახა, როგორ ცხოვრობდნენ ადამიანები, რაც მთავარია, ერთმანეთთან როგორ ურთიერთობდნენ.

რამდენსამე სახლში შეიხედავს. ბევრგან ვაცნობიერებებს იხილავს და სიკეთისა და მადლიერების მარცვლები, ღმერთს რომ ხელის გულზე უდევს, ნახშირად გადაიქცევა.

ბოლოს ერთ ქოხთან შეჩერდება უფალი. იქ ანცი ბავშვების ურამულსა და ერთმანეთის სიყვარულს დაინახავს. ამიტომაც თავის ხურჯინს გახსნის და სიკეთისა და მადლიერების მარცვლებს უხვად გადმოაფრქვევს.

ახლა კი მართლა მაინტერესებს, რა ასაკისაა ავტორი და როდის დაწერა ეს მოთხრობა-ზღაპარი, სადაც დაუჯერებელი არაფერია.

ანუ: თუ ქართველები და აფხაზები ერთ ჭერქვეშ, ანუ იმ ღვთაებრივ „ქოხში“, საქართველო რომ ჰქვია, სიყვარულით ვიცხოვრებთ, ღმერთი სიკეთისა და მადლიერების მარცვლებს უხვად გადმოგვაცურებს.

მართლ ამ ერთ მოთხრობად თუ ზღაპრად ღირს ერთი ანთოლოგია.

და ასეთი კიდევ რამდენია?! სხვათა შორის, ეს მოთხრობაც და მთელი პროზაული ნაწილი თვითონ ნანა ჭანტურის უთარგმნია.

უთარგმნია გულით და მაღალმხატვრულად.

და ლექსები? სამავშლო ლიტერატურის ანთოლოგია ხომ უამისოდ წარმოუდგენელია?!

გასახარია, რომ პოეტური ნაწილიც ღირსეულად გამოიყურება.

ანა კალანდაძეს ერთ-ერთ დღიურში ჩანიშნული აქვს ასეთი მოსაზრება:

„პოეტს და მის მთარგმნელს ერთი ჯგუფის სისხლი უნდა ჰქონდეს“.

მიხარია, რომ აფხაზ და ქართველ სამავშლო პოეტებსაც ერთი ჯგუფის სისხლი აღმოჩენიათ.

დალი მუხაძე და ნუნუა ჯანელიძე.

თვითონ პოეტებს (ქალბატონი დალი ჩინებელი მხატვარიცაა) დიდი სიყვარულით უთარგმნიათ სხვადასხვა თაობის აფხაზ კოლეგათა სამავშლო ლექსები.

აქ ისეთ სტრიქონებს შეხვდებით, ხელს ნოდარ ღუმუძე და გურამ პეტრიაშვილს რომ მოაწერდნენ.

მაგალითად, ასეთია ივანე შიქაიას „მელაკუა“.

აი, ერთი სანიშნო სტრიქონი: „შიშისაგან მელაკუდასპველი კუღში ჩაუვარდა.“

და მაინც, ეს არ არის ანთოლოგია მხოლოდ ბავშვებისათვის. აქ იმდენი სიმბოლოა გაბნეული, დიდებულ რომ სერიოზულად უნდა დაგვაფიქროს.

სათაურის ღრმად სიმბოლოები: „ნუნუ“ ქართული სიტყვაა (მეგრულიც, - მითხრეს); „ანიშა“ - აფხაზეთი.

ორივე ნავს აღნიშნავს. და როგორ ჰგვანან ერთმანეთს?! ანთომ შემთხვევითია?

ანთოლოგიის ერთ-ერთი საუკეთესო ტექსტია ინა ხაჯინბას „წყაროს დალოცვა“.

აქ უხუცესი სანთლით ხელში ლოცულობს და უფალს ევედრება, ამ ანჯარა წყაროს ნუ დაგვიშრებ და მის ამღვრევას არავის გავამდინებთ.

მინდა, შევროდეს, რომ აქ ჩვენი - ქართველთა და აფხაზთა, საერთო წყარო იგულისხმება.

წყარო, რომელიც სულ სხვამ აამღვრა. ამიტომაც, ჯერ ამ წყაროს დაწმენდაზე უნდა ვილოცოთ და მერე ნუღარავის ავამღვრევინებთ.

აი, ასეთ სადილო სათქმელსა და ოცნებას იტყვს ეს სამავშლო ანთოლოგია.

ორიგინალური იდეა თავისთავად მნიშვნელოვანია, მაგრამ მას ფასი მაინც მაშინ აქვს, როცა რეალურად იქცევა.

რა მდენიგვება, რომ „ნუნუ და ანიშა“ იდეის რეალობად ქცევა.

ველოცავ ამ დღეს აფხაზებსაც და ქართველებსაც, აფხაზეთსა და მთელს საქართველოს.

იოსებ ჭუმბურიძე

მასპინძელთა კომენტარები

გეგმარი მიზნებით გაუქმდა. არ მაქვს პასუხი რატომ არ ჩაითვალა ეს ლელო. წაგებული თამაშით კმაყოფილი ვერ ვიქნებით, მაგრამ ის, რომ „გლოსტერს“ ლელო არ გაგატანინეთ, თავად კი ორი გა-

კი „კასტონთან“ და „კლენმონთან“ გვაქვს შეხვედრები. გასეირნება არცერთი იქნება, თუმცა ყველას დაგანახეთ, რომ ჩელენჯ თასში მხოლოდ მონაწილეობისთვის არ ვართ და ყველა თამაშში მოსაგებად ვიმბრძოლებთ. ეს არ ნიშნავს, რომ ყველა შეხვედრას მოვიგებთ, მაგრამ მთავარია მოლოდინი ვიყოთ მრძოლაში და ის დროც მოვა, როდესაც დიდ თამაშებს მოვიგებთ.

მურაზ შანიძემ (კაპიტანი): „მადლობა თითოეულ გულშემატკივარს, რომელიც წვიმის მიუხედავად სტადიონზე მოვიდა და ბოლომდე გვერდში გვედგა. მათი ხმა 80 წუთის განმავლობაში ისმოდა და ეს დასაფასებელია. ასევე მადლობა ყველა იმ ადამიანს, რომელმაც თამაშის ორგანიზებაში მიიღო მონაწილეობა და იდეალური გარემო შექმნა.“

ასეთ მიმდინარეობაში პატარა შეცდომებს დიდი ფასი აქვს. ვინც მსგავსი ტიპის მატჩებში პირველად მონაწილეობს, მათთვის რთულია. წნეხის მიჩვევას შეეცადეთ და ღონის თამაშში ჭირდებოდა. მნიშვნელოვანია, ყოველი თამაშის, ვარჯიშის შემდეგ ნახევარი ნახევარი წინ ვიაროთ და აუცილებლად მოვა დრო, როდესაც ასეთ გუნდებთან ფაქტობრივად ჩავითვლებით.“

ლუკა მასპინძელი: „წაგებული მატჩის შემდეგ პოზიტივზე საუბარი რთულია, მიჭებია კარგად იმუშავებს, კარგი მომენტი შემოქმენს და გამოვიყენებ.“

საფეხბურთო მოზაიკა

ნაპოლიმ უკრაინის უმცირეს კლუბს ხშირად კმარასხმულია ისაუბრა. როგორც მან თქვა, საჭიროა პრობლემებზე პატიოსნად საუბარი და ამჟამად ქართველ ფეხბურთელს „ნაპოლისთვის“ პრობლემად მიიჩნევენ.

„ერთი წუთით ვცადოთ, გულწრფელად ვიფიქროთ: ამ ორ თვეში კვანაცხელი-ას ადგილას ისინი რომ ყოფილიყო, გაიყვანდნენ მოედანზე, ძელზე ჩამოკიდდნენ და ქვეშ ცეცხლს შეუნთებდნენ? მე მგონია, რომ ასე იქნებოდა.“

რა შეფასებებს იმსახურებს ბოლო დროს მისი თამაში? მოდი გავისხნოთ: „მილანთან“ 2:2-ზე გამარჯვების გოლის გატანა შეეძლო, მაგრამ ვერ გაიტანა. „ემპოლისთან“ გოლის გაშვებამდე მას შეეძლო გატანა და ვერ გამოიყენა. მადრიდში 2:2-ზე შეეძლო გუნდი წინ გაეყვანა და არასწორი არჩევანი გააკეთა. „ინტერთან“ გათანაბრება შეეძლო, ზომიერად კარგი ბურთი აიღო, მაგრამ დარტყმა იკითხებოდა. „იუვენტუსთან“ მთელი კარი მის წინ იყო და მალა დაარტყა. რამდენი გადაწყვეტილება გოლი ვერ გაიტანა ამ ბოლო პერიოდში?“

წყაროს თანახმად, თუ ბაფხულოში მადრიდელი „ჩელსიდან“ კეპას ვერ გამოიყვანდა, ახალი მეკარის შეძენას გეგმავენ, რადგან გუნდიდან შეიძლება ანდრეი ლუნიჩუკი წაიყვანოს.

სხენგული გამოცემა იტყობინება, რომ „სამეფო კლუბის“ სიაში სამი მეკარეა – გიორგი მამარლაშვილი, მათეუსი და რანდალ როდრიგესი. კონკრეტული დეტალები უცნობია, მაგრამ მადრიდელი ტიზო კურტუას ალტერნატივას ეძებენ, რათა გუნდში მეორე მეკარე ჰყავდეთ.

აღსანიშნავია, რომ მამარლაშვილი „რეალი“ მიმდინარე სეზონის წინ იყო დაინტერესებული, როცა კურტუამ ტრავმა მიიღო, მაგრამ მამარლაშვილმა არ შედგა. ქართველ მეკარეს სამ ინგლისურ კლუბსაც უკავშირდებიან.

შეგახსენებთ, რომ გიორგი მამარლაშვილს „ვალენსიასთან“ კონტრაქტი 2027 წლის ზაფხულამდე აკავშირებს.

მელბურნის „სტრეინგერსი“ რეკორდი დაამყარა. საქმე ისაა, რომ სერბულ გუნდს შიდა ჩემპიონატში ზედიზედ 122 მატჩია არ წაუგია.

„სტრეინგერსი“ მიღწევა გააუმჯობესა. დიდებული სერია 2017 წლის 30 აპრილით იწყება, როდესაც ბელგრადელი გუნდმა შინ „ვოივოდინას“ 2:0 აჯობა. მას შემდეგ სერბეთის ჩემპიონატში „მარაკანაზე“ ამ გუნდს ვერაფერი უგებს: 122 თამაში, 110 მოგება, 12 ფრე, 0 წაგება, 339 გატანილი და 54 გაშვებული გოლი.

„სტრეინგერსი“ ჩემპიონატის ევროპით საკუთარ მოედანზე ბოლოს 2017 წლის 18 აპრილს, „პარტიზანის“ წინააღმდეგ წაგო (1:3).

ლა ლიგის მე-16 ტურის მატჩი „გრანდასა“ და „მილანის“ შორის შეწყდა, საბოლოოდ კი გადაიდო.

ამის მიზეზი ის გახდა, რომ ტრიბუნაზე გულშემატკივარი გარდაიცვალა. 70 წლის მამაკაცი შეუძლოდ გახდა, რადგან გულის შეტევა დაემართა. სამწუხაროდ, ექიმებმა მისი გადარჩენა ვერ მოახერხეს.

მთავარ მსაჯს მომხდარის შესახებ „მილანის“ მეკარემ, უნაი სიმონმა აცნობა და თამაში 22-ე წუთზე შეწყდა. ტრაგიკული მოვლენის შემდეგ გუნდები ლა ლიგასთან ერთად შეთანხმდნენ, რომ მატჩი არ გაგრძელდებოდა და გადაიდო.

ტაბაზა

ძიუდოს ჩემპიონთა ლიგაზე ქართულმა კლუბებმა წარუმატებლად იასპარეზეს. „გოლდენ გორი“ და შარშანდელი ჩემპიონი „მებრძოლი“ პირველივე წრეში დამარცხდნენ, შესაბამისად, „მეოცნადასთან“ (2:3) და „არისტონთან“ (1:3).

„მებრძოლი“ რეპეშაჟში „სტამბასთან“ დამარცხდა (1:3), რის შედეგად უმეტესად დარჩა, ხოლო „გოლდენ გორმა“ ჯერ „პარტიზანს“ მოუგო 3:0 და მერე ფრანგულ „სატრუელს“ ამავე ანგარიშით და ბრინჯაოს მედალისთვის ბრძოლის უფლება მოიპოვა.

ქართულ გუნდს „პარი სენ-ჟერმენტთან“ დაპირისპირება მოუწია და ფრანგულმა კლუბმა 3:2 გაიმარჯვა. აღსანიშნავია, რომ პარიზელთა რიგებში ლაშა ბეჭაშვილი გიორგი დვალაშვილი დაამარცხა, ხოლო ტატო გრიგალაშვილმა – ვლადიმერ ახალკაცი.

სუთი რგოლი

ნეიტრალური სტადიონით

საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის (IOC) აღმასრულებელი სამსახურის გადამწყვეტილებით, ინდივიდუალური ნეიტრალური ათლეტები (AINs), რომლებმაც სპორტის საერთაშორისო ფედერაციების მიერ დაწესებული სავალიდუაციო სისტემით კვალიფიკაცია გაიარეს, უფლებამოსილი იქნებიან იასპარეზონ პარიზის 2024 წლის ოლიმპიურ თამაშებზე.

ინდივიდუალური ნეიტრალური ათლეტები არიან რუსეთის ან ბელარუსის პასპორტის მქონე სპორტსმენები.

IOC-ის ცნობით, რუსი და ბელარუსი სპორტსმენები პარიზის ოლიმპიურ თამაშებზე დაუშვებია, თუმცა არა სრულფასოვანი, არამედ როგორც ინდივიდუალური ნეიტრალური ათლეტების (AIN) სტატუსით. გასათვალისწინებელია, რომ ასეთ სპორტსმენებს მხოლოდ პირად პირველობებში ასპარეზობის უფლება ექნებათ.

ნეიტრალური სპორტსმენებს ევროპაში დროშის, ჰიმნის და რუსეთთან ან ბელარუსთან დაკავშირებული, ასევე მათი ეროვნული ოლიმპიური თამაშის უმასპინძლებს 26 ივლისიდან 11 აგვისტოს ჩათვლით.

უპედლოდ დაპირებით

ნული ოლიმპიური კომიტეტების ნებისმიერი სხვა სიმბოლოს გამოყენება. ორივე ქვეყნის სპორტსმენები სარბიელზე გავლენ AIN (Athlete Individuel Neutre)-ის ამრევიტუტით. მაყურებელს, ისევე როგორც სპორტსმენებს ევროპაში ოლიმპიურ ობიექტებზე ამ ქვეყნების ეროვნული სიმბოლიკის წარმოდგენა.

წლეულს, 28 მარტს IOC-ი საერთაშორისო შეკრებებზე რუსი და ბელარუსი სპორტსმენების ნეიტრალური სტატუსით დაშვების რეკომენდაციით გამოვიდა, ოლიმპიურ მხოლოდ მათი, რომლებსაც უკრაინაში მიმდინარე ომის მხარდამტყერი განცხადებდა არ გაუკეთებიათ და არც რაიმე კავშირში არიან შეიარაღებულ ძალებთან თუ სამსახურებთან. ასევე რუსი და ბელარუსი სპორტსმენები არ უნდა იყვნენ წარმოდგენილი გუნდურ სახეობებში.

გარდა ამისა, ოლიმპიურ თამაშებზე დასწრების უფლება არ ექნებათ რუსეთის და ბელარუსის ოფიციალურ პირებს. რეგულაციების დარღვევის შემთხვევაში, IOC და პარიზის 2024-ის საერთაშორისო კომიტეტი იტოვებენ უფლებას დისკვალიფიკაციით დასაჯონ სპორტსმენი ან დელეგაციის წევრი. პარიზი XXXIII ოლიმპიურ თამაშებს უმასპინძლებს 26 ივლისიდან 11 აგვისტოს ჩათვლით.

იაპონიის თაოსნობით გაბართული მინისტრიალი დუბაიში

არაბთა გაერთიანებულ სა-
ამირატებში, დუბაიში გაეროს კლი-
მატის ცვლილების კონფერენციის
(COP 28) ფარგლებში გამართულ
შეხვედრას, რომელიც იაპონიის
გარემოს დაცვის მინისტრ იტო
შინტაროს მოწვევით გაიმართა,
მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნის

გარემოს დაცვის მინისტრები და
მაღალი რანგის თანამდებობის
პირები ესწრებოდნენ, - ამის შე-
სახებ ინფორმაციას გარემოს დაც-
ვისა და სოფლის მეურნეობის სა-
მინისტრო ავრცელებს.

მათივე ცნობით, საქართვე-
ლოს გარემოს დაცვისა და სოფ-

ლის მეურნეობის მინისტრი ოთარ
შამუგია აღნიშნული მაღალი რან-
გის შეხვედრაზე სიტყვით გამო-
ვიდა.

„ოთარ შამუგიამ დადებითად
შეაფასა ერთობლივი დაკრედი-
ტების მექანიზმის ფარგლებში
(JMC) იაპონიისა და საქართვე-
ლოს მთავრობებს შორის თანამ-
შრომლობა.

„2022 წელს საქართველოს და
იაპონიის მთავრობებმა ხელი მო-
აწერეს ურთიერთგაგების მემო-
რანდუმს კლიმატის ცვლილების
წინააღმდეგ თანამშრომლობის გა-
საფართოებლად და ერთობლივი
დაკრედიტების მექანიზმის შექმ-
ნისთვის. იგეგმება ერთობლივი
კომიტეტის შექმნა, რომელიც შედ-
გება ორივე მთავრობის წარმო-
მადგენლებისგან.

კომიტეტს ექნება ერთობლივი
დაკრედიტების მექანიზმის გან-
ხორციელების მანდატი. ასევე,
ვგეგმავთ ერთობლივი კომიტე-
ტის შეხვედრას, რათა საპროექტო
ციკლის პროცედურებს მიეცეთ
ფორმალური სახე, რაც საშუალებ-
ას მოგვცემს, საქართველო-
ში JMC-ის სქემის ფარგლებ-
ში ემისიების შეზღუდვის პირობული
პროექტები განხორციელდეს“, -
განაცხადა ოთარ შამუგიამ.

სანთელი

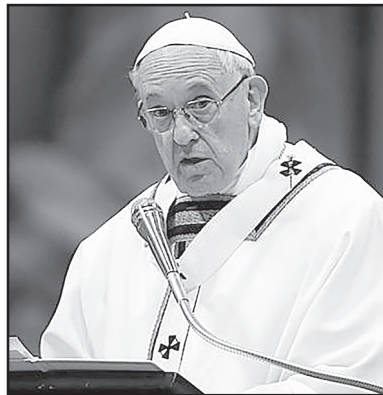
შპს „საქგზამეცნიერება“ იუნყება, რომ გარდაიც-
ვალა ინსტიტუტის ლეანდროსილი თანამშრომელი,
ათეული წლების განმავლობაში კადრების განყოფი-
ლების ყოფილი უფროსი, ახალგაზრდა სპეციალის-
ტთა გვერდში მდგომი და დამრიგებელი ქალბატონი

რუსუდან ქიტიაშვილი

და ღრმა მწუხარებით უცხადებს სამძიმარს გარ-
დაცვლილის ოჯახს.

პანაშვიდი: 13 XI, 16:00 საათზე, გამოსვენება: 14 XI,
14:00 საათზე; მისამართი: ახალციხის ქ. №12.

პაპი ფრანცისკან მონოღება

რომის პაპი ფრანცისკან საო-
მარი მოქმედებების ზონებში ადა-
მიანის უფლებების დაცვის მოწო-
ლებით გამოდის.

„როდესაც შობა ახლოვდება,
შევძლებთ ჩვენ, უფლის დახმარე-
ბით, მშვიდობისკენ კონკრეტული
ნაბიჯების გადადგმას. ჩვენ ვიცით,
რომ ეს არ არის მარტივი. ზოგი-
ერთ კონფლიქტს ღრმა ისტორიული ფესვები აქვს, თუმცა გვყავს
ასევე, მაგალითად, ქალები და უცხები, რომლებიც სიმრძინით და
მოთმინებით მუშაობდნენ მშვიდობიანი თანაცხოვრებისთვის.

მოლით, მივბაძით მათ მაგალითს, მოლით, მივმართოთ ჩვენი
ძალისხმევა კონფლიქტების მიზეზების აღმოფხვრისკენ. რაც შეე-
ხება ადამიანის უფლებებს, დაე, იყოს დაცული სამოქალაქო მო-
სახლეობა, საავადმყოფოები და სალოცავი ადგილები, მძევლები
გათავისუფლებული და ჰუმანიტარული დახმარება უზრუნველყო-
ფილი. მოლით, არ დაგვავიწყდეს ნატანჯი უკრაინა, პალესტინა,
ისრაელი“, - განაცხადა რომის პაპმა.

ღაზაში ცახხლის შენყვების შანსები სულ უფრო მსირდება

ამის შესახებ ყატარის პრემიერ-მინისტრმა,
შეიხმა მუჰამედ ბინ აბდულრაჰმან ალ-თანიმ
ლოქას ფორუმზე გამოსვლისას განაცხადა.

„ისრაელის მიერ ღაზის დაბომბვა ავიწროებს ფანჯარას ახალი
ზავისთვის“, - აღნიშნა ალ-ტანიმ.

ყატარის პრემიერ-მინისტრის თქმით, ყატარი გააგრძელებს ძალის-
ხმევას, რათა ზეროლა მო-
ახდინოს ორივე მხარეზე
ცეცხლის შესაწყვეტად. ამას-
თან, კონფერენციაზე სიტყ-
ვით გამოსვლისას პალესტინ-
ის პრემიერ-მინისტრმა, მოჰ-
ამედ შტაიემ განაცხადა, რომ
ისრაელს „არ უნდა მიეცეს
უფლება, განაგრძოს საერ-
თაშორისო ჰუმანიტარული
სამართლის დარღვევა“ და
მოითხოვა საერთაშორისო
საქციების დაწესება.

„ოვასია“

ბათუმში წლის ნარკოტიკული ხელშეწყობი დაჯილდოვდნენ

ბათუმში წლის წარმატებული ხე-
ლოვანები დაჯილდოვდნენ. კულ-
ტურის სფეროს მთავარი კილოდი,
სპეციალური პრიზი - „ოვასია“ წელს
20 ხელოვანს გადაეცა.

დაჯილდოების ცერემონიაში აჭა-
რის მთავრობის თავმჯდომარე
თორნიკე რიჟვაძემ მიიღო მონა-
წილეობა. „კულტურა ნამდვილად
არის ის მთავარი საყრდენი, რომ-
ლის გარეშე ვერც ერთი საზო-
გადოება ვერ პროგრესირებს. ჩვენი
მთავარი მიზანია, რომ კულტურას

შქონდეს მაქსიმალური მხარდაჭერა
საერთაშორისო პოპულარიზაცი-
ის კუთხით და თითოეულ ნიჭიერ
ხელოვანს სახელმწიფოს მხრიდან
შქონდეს მხარდაჭერა. ჩვენი ქვე-
ყანა ნამდვილად მდიდარია რო-
გორც კულტურით, ასევე ნიჭიერი
ხელოვანებით. შესაბამისად, მსოფ-

ლიო კულტურის რუკაზე ღირსე-
ული ადგილი გვიჭირავს. მსურს
თითოეულ ხელოვანს დიდი მად-
ლოება გადავუხადო გაწეული შრო-
მისთვის, ღვაწლისთვის, გისურვოთ
შემდგომი წარმატებები“ - განაცხა-
და აჭარის მთავრობის მეთაურმა
სიტყვით გამოსვლისას.

„დედა“ - „ნარინჯისფერი კამპანიის“ დასკვნითი დღე

16-დღიანი „ნარინჯისფერი კამპანიის“ დასკვ-
ნითი ღონისძიება გაიმართა ეროვნული არქივის
კინოლარბაზში. სტუმრებისათვის მოწვეულ კინოფილმ
„დედას“ ჩვენება. ღონისძიებას ესწრებოდა პარლა-
მენტის ევროინტეგრაციის კომიტეტის თავმჯდომე-
რე მაკა მოჭორიშვილი.

ქალთა ორგანიზაციის გამგეობის თავმჯდომარემ,
ნინო წილოსანმა ღონისძიების დასაწყისში ორგანიზა-
ციის მიერ წარმოებული 16-დღიანი კამპანია შეაჯამა
და აღნიშნა, რომ ქვეყნის ყველა მიზნობრივ მუნიცი-
პალიტეტში ახალგაზრდებთან, მშობლებთან და პედა-
გოგებთან საინფორმაციო შეხვედრები გაიმართა.

გამორიყრათ, იყიდეთ, იკითხეთ 105 წლის „საქართველოს რესპუბლიკა“

ხელმოწერისთვის მიმართეთ:

შპს „ელვა ჯი“
595 382 626; 2 38 26 73; 2 38 26 74
577 308 847

შპს „კლანეტა ფორტა“
579 79 99 08; 599 94 73 11

წერილში გამოგვიგზავნეთ
ელექტრონულ ფოსტაზე:
SAKRESP@TOP.GE SAKRESP@MAIL.RU

დახმარების მსურველები დაგვიკავშირდით:

თბილისი, ა. წერეთლის პროსპექტი №116, „დიდუბაი პლაზა“
- საქართველოს შურნალისტთა კავშირისა და
გაზეთ „საბ. რესპუბლიკის“ ოფისი.

ნებისმიერი რაოდენობის შემოწირულობის (დახმარების) თანხა
შეგიპოვიათ ჩარიცხვით ანგარიშზე GE090BG000000538329790

შპს „100 - ახალი საქართველოს რესპუბლიკა“,
გაზეთ „საბ. რესპუბლიკის“ გამომცემელი.
ტელ: 599 36 00 35, 577 77 27 17;

თბილისი - ევროპის ყველაზე სოცხალი დედაქალაქი

ადგილობრივი დროით, საგა-
გირო და ღამის ცხოვრება - თბი-
ლისი ევროპის მეორე გერმანი-
ის ხდება, - გავლენიანი ბრიტა-
ნული გამოცემა Times საქარ-
თველოს ტურისტული პოტენციალის
შესახებ წერს.

გამოცემის ურნალისტმა კრის
შალკმა საქართველოში ტურიზმის
ერთ-ერთი ადმინისტრაციის პრე-
სტერის ფარგლებში იმოგზაურა და
Times-ის მკითხველს დედაქალაქ-
ში მიღებული შთაბეჭდილებები გა-
უზიარა.

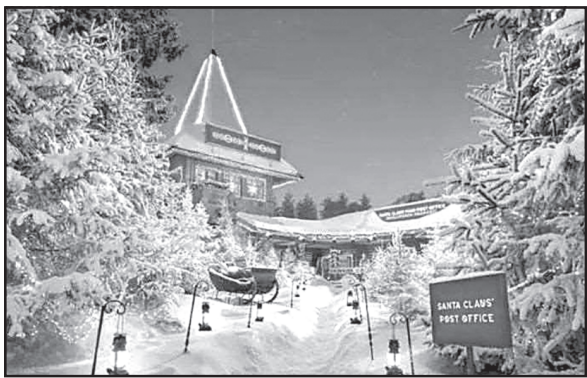
„სამჭოთა ეპოქის საწყობებსა
და საუკუნის წინ აშენებულ სახ-
ლებში თანამედროვე მუტიკური
სასტუმროები და მარეზიანო მოწყო-
ბილი, სადაც ნატურალურ დეი-
ნოს დაღვეთ. თბილისის უკვე აქვს
მეორე მერლინის რეპუტაცია, ქა-
ლაქი ცნობილია ღამის კლუბე-

მითა და მარეზიანო, მაგრამ თბი-
ლისი უფრო მეტია ვიდრე შიპს-
ტურული სტილი. აშრეშემის გზაზე
მდებარე ქალაქი მონდოლი ხა-
ნების, სპარსელი შაჰებისა და რუ-
სი მმართველების ხელიდან ხელ-
ში გადადიოდა. თითოეულმა მათ-
განმა თავისი კვალი დაამჩნია ქა-

ლაქის კალეიდოსკოპურ არქიტექ-
ტურასა და კულტურულ ისტორი-
ას. აქ შეხვედებით შუა საუკუნე-
ების ციხე-სიმაგრეებს, სამჭოთა ნა-
გებობებს, გზისპირა სასტუმრო-
ებს. აქაური ურბანული ცხოვრების
შესწავლის შემდეგ გელოდებთ
საქართველოს თოვლით დაფა-
რული მთები, დროში გაჩერებული
სოფლები და ეს ყველაფერი მა-
ტარებლით ან მანქანით ძალი-
ან ახლო მანძილზეა, - წერს
Times-ის ურნალისტი.

სტატიაში აღწერილია ძველი
თბილისი, ეკლესიები, ეთნოგრაფი-
ული მუზეუმი, ღვინის მუზეუმი, ღვინის
მარეზიანო, მშრალი ხიდის მარეზიანო, კვე-
ბის ობიექტები და სასტუმროები. კრის
შალკი მკითხველს თბილისის ცენ-
ტრში ფეხით მოგზაურობას ურჩევს,
სხვადასხვა უბანში კი მეტროსა და
ავტობუსის გამოყენებას სთავაზობს.

ქირაპდება სანტა- კლაუსის სახლი

AIRBNB-ზე გამოქვეყნდა განცხადება სანტა-კლა-
უსის ქობის უფასო გაქირავებაზე, რომელიც ფინურ
ლაპლანდიაში მდებარეობს.

განცხადება სანტას მთავარი ელფის სახელით არის
დაწერილი, რომელიც სემრებს სთავაზობს დაეხ-
მარონ მას სანტას წერილების დახარისხებაში.

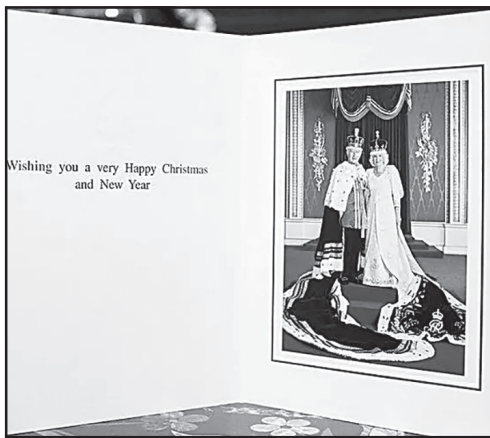
„ეს წელიწადის ყველაზე ჯადოსნური დროა და
დასასვენებლად სანტა-კლაუსის საფოსტო განყო-
ფილებაზე უკეთეს ადგილს ვერ იპოვით. ყოველ-
წელიწად 30 ათასზე მეტ წერილს ვიღებთ მავ-
შებისგან და სრულწლოვნებისგან. ჩვენთვის, ელ-
ფებისთვის, ეს ყველაზე დატვირთული დროა, ამიტომ
გეპატიჟებით - სახელოები აიწიეთ და დაგვეხმა-
რეთ ამ წერილების წაკითხვაში“, - წერს ელფი.

სანტას ქობი 2 მავშსა და 2 მრდასრულზეა გათ-
ვლილი. მისი დაქირავება კი მხოლოდ 18-21 დე-
კემბერს შეიძლება.

სამეფო ოჯახის საშობაო ფოტოები

დიდი ბრიტანეთის სამეფო ოჯახმა
საშობაო ფოტოები გამოაქვეყნა. ერთ
ფოტოზე მეფე ჩარლზი და დედოფა-
ლი კამილა არიან გამოსახულები, მე-
ორეზე კი უელსის პრინცი და პრინცი-
სა - უილიამი და კეიტი მავშებთან ერ-
თად.

სწორედ ეს ფოტოები იქნება გამო-
ყენებული საშობაო მარათებისთვის, რო-
მელიც ტრადიციულად სამეფო ოჯახის
სახელით იგზავნება.

დაკარგული ბეჭედი მტკვრის რუბინში

პარიზში, სასტუმრო „რიცში“ დაკარგული ბეჭედი, რომლის ღირებულებაც 750 ათას
ევროს შეადგენს, მტკვრის რუბინში აღმოაჩინეს. ბეჭედი მალაიზიელ ქალს ეკუთვნის, რომელიც
„რიცის“ სტუმარი იყო. პარასკევს მან პოლიციას მიმართა, რადგან ეგვობდა, რომ ბეჭე-
დი სასტუმროს თანამშრომლებმა მოკპარეს. მისი თქმით, მან ბეჭედი მავდაზე დატო-
ვა, თვითონ კი შოპინგზე წავიდა, დაბრუნებისას კი ბეჭედი ადგილზე აღარ დახვდა.

თუმცა კვირას „რიცის“ დაცვის თანამშრომლებმა დაკარგული ძვირფასეულობა
მტკვრის რუბინის ტომარაში იპოვეს.

ბეჭდის მფლობელი ამ დროს უკვე
ლონდონში იყო, თუმცა ცნობილია, რომ
თავისი ნივთის დასაბრუნებლად საფ-
რანგეთის დედაქალაქში მალევე დაბ-
რუნდება. „რიცმა“ მას კომპენსაციის სა-
ხით 3 ღამის განმავლობაში სასტუმროში
უფასოდ დარჩენა შესთავაზა, თუმცა ცნო-
ბილია, რომ ქალი ამ წინადადებას არ
თანხმდება.

ქართული მინაწერი და შვეიცარიული საათების კომპანია

„დავით კაპაბაძემ მინაწერის სამკაულები
და საათები“ დაარსებიდან 25 წლის იუბილესა
და საათების კომპანია Patek Philippe-თან თა-
ნამშრომლობის დაწყებას აღნიშნავს. აღნიშ-
ნულთან დაკავშირებით სასტუმრო „რადისონ
ბლუ ივერიას“ საგამოფენო დარბაზში გაიხს-
ნა დავით (დათი) კაპაბაძის საიუბილეო გა-
მოფენა. ღონისძიებას საქართველოს კულტურის,
სპორტისა და ახალგაზრდობის მინისტრის პირ-
ველი მობილიე იოსებ მალათურია დაესწრო.

გამოფენაზე წარმოდგენილია საქართვე-
ლოს ეკლესია-მონასტრებში არსებული ხატები,
საეკლესიო ნივთები, საიუველირო ნაკეთო-
ბები და მსოფლიოში ცნობილი შვეიცარიული
საათების კომპანია Patek Philippe-თან თა-
ნამშრომლობით შექმნილი მავილის საათი. გან-
საკუთრებით უნდა აღინიშნოს, რომ გამოფე-
ნაზე წარმოდგენილია ხატი - „ღვთისმშობლის
წილხვედარი საქართველო“, რომელიც ერთა-
დერთია და შექმნილია ოთხი ურთულესი ტექ-
ნიკით - მიკრომობაიკა, ტიხრული მინაწერი,
ჯედურობა და ფილიგრანი. ექსპოზიცია ეძღვნება
საქართველოს პატრიარქ ილია II-ის აღსაყ-

დრებიდან 45 და დაბადებიდან 90 წლის იუბი-
ლეებს. დავით კაპაბაძემ მინაწერისა და ოქ-
რომჭედლობის სახელოსნო 1998 წელს დაა-
არსა სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-
პატრიარქის, ილია II-ის, ლოცვა-კურთხევით.
სახელოსნოში, ძირითადად, იქმნება ქართუ-
ლი ტრადიციული ტიხრული მინაწერითა და ოქ-
რომჭედლობით შემკული საერო და საეკლე-
სიო ნივთები - ხელნაკეთი და მაღალი ტექ-
ნოლოგიით შესრულებული. კომპანია ალტურ-
ვლია თანამედროვე ტექნოლოგიებით, არის
მულტიფუნქციური და მოიცავს რვა სახელოსნოს.

კომპანია „დავით კაპაბაძემ მინაწერის სამ-
კაულები და საათები“ გამოირჩევა ტიხრული
მინაწერის ოსტატური, ურთულესი შესრულე-
ბით; მისი ნამუშევრები საქართველოსა და მსოფ-
ლიოს ეკლესია-მონასტრებში, მუზეუმებსა და
კერძო კოლექციებშია წარმოდგენილი. მათ შო-
რის არის: წმ. ათანის მთა - ივერონი, ვატო-
პედი, ლოქიანი, სიმონო-პეტრა, წმ. კინოტი და
სხვა მონასტრები; იერუსალიმის ჯვრის მონას-
ტერი, მაცხოვრის აღდგომის ტაძარი, იერუსა-
ლიმის საპატრიარქო; მეთლემის შობის ტაძარი.

	უხსოვრი პაუტის ქარსი: აუშ ღოღარი - 2.6695; პირი - 2.8793; ბრიტანული ბიკანა სტარლინი - 3.3590; 100 რუბლი - 2.9157; თურქული ლირა - 0.0935; აზერბაიჯანული მანათი - 1.5689; 1000 სომხური დრამი - 6.6305	აინდი 13 დეკემბრისთვის აღმოსავლეთი სანაპირო: <table border="0"> <tr><td>ბარი -</td><td>ღამი</td><td>+2,</td><td>ღამი +11</td></tr> <tr><td>მთიანი რაიონები -</td><td>ღამი</td><td>-2,</td><td>ღამი +9</td></tr> </table> დასავლეთი სანაპირო: <table border="0"> <tr><td>ბარი -</td><td>ღამი</td><td>+5,</td><td>ღამი +12</td></tr> <tr><td>მთიანი რაიონები -</td><td>ღამი</td><td>+3,</td><td>ღამი +11</td></tr> <tr><td>თბილისი:</td><td>ღამი</td><td>+6,</td><td>ღამი +11</td></tr> </table>	ბარი -	ღამი	+2,	ღამი +11	მთიანი რაიონები -	ღამი	-2,	ღამი +9	ბარი -	ღამი	+5,	ღამი +12	მთიანი რაიონები -	ღამი	+3,	ღამი +11	თბილისი:	ღამი	+6,	ღამი +11	დაგვირეკეთ, მოგვწერეთ: ტელ: 599-36-00-35, 577-77-27-17 ელ. ფოსტა: sakresp@top.ge და sakresp@mail.ru ვებ-გვერდი: www.sakresp.ge
	ბარი -	ღამი	+2,	ღამი +11																			
მთიანი რაიონები -	ღამი	-2,	ღამი +9																				
ბარი -	ღამი	+5,	ღამი +12																				
მთიანი რაიონები -	ღამი	+3,	ღამი +11																				
თბილისი:	ღამი	+6,	ღამი +11																				

საქართველოს რესპუბლიკა
SAKARTVELOS RESPUBLIKA
 ა.გარიტლის №116 (მდებარეობა)
 მთავარი რედაქტორი
სპარტაკ ძოგულია
 599 36-00-35
 მთავარი რედაქტორის
 მობილური
მამუკა მამუკია
 597-22-07-04
 ტექნიკური რედაქტორი
კახა ძორიძე
 შვიომედიკალი
 ჯგუფი:
ალექსანდრე მინაშვილი
გინა მამუკია
გინა პლატონიშვილი
ოთარ ტურაბაიძე
 სტილისტ-
 კორექტორები:
ნაირა კეკელია,
მანია იორამაშვილი,
 ოპერატორი
შორენა გვილია
 რეკლამის მენეჯერი:
 577-77-27-17
rkobulia29@gmail.com
 ანგარიშის ნომერი
GE90BG000000538329790

გამომცემელი:
 შპს 100 - ახალი
 „საქართველოს რესპუბლიკა“
 გაზეთ „საქართველოს
 რესპუბლიკის“ გამომცემელი“
 599 36-00-35
 იკავდება სტამბა
 „კოლორი“
 ე. პაღდავაძის №3
კოლორი
 ჯგუფი
 uac(უაკ)070.4(479.22)
 ს-323

 2 009882 616932
**ავტორთა
 საჩუქრადღებოდ!**
 რედაქციის მიერ
 შეუქმნეთაპი მასალაპი
 დანიშნავდება
 ავტორთა ხარჯით.

**გაზეთის
 მომდევნო
 ნომერი
 გამოვა
 პარასკევს,
 15 დეკემბერს**